

SASTAMALA

Ajoksenkangas

Tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi 2024

Tilaaaja:
Ramboll Oy

Toteuttaja
Heilu Oy

SASTAMALA Ajoksenkangas Tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi 2024

Tiivistelmä

Heilu Oy toteutti Sastamalan Ajoksenkankaalle suunnitellun tuulivoimapuiston arkeologisen inventoinnin heinä-elokuussa 2024. Hankkeessa on kaksi toteutusvaihtoehtoa, joista toisessa on kahdeksan ja toisessa kaksitoista voimalanpaikkaa. Hankealueen lisäksi arkeologisessa inventoinnissa tarkasteltiin noin 20 km pituisen ilmajohtolinjan ja noin 6,5 km pituisen maakaapelin suunniteltuja reittejä.

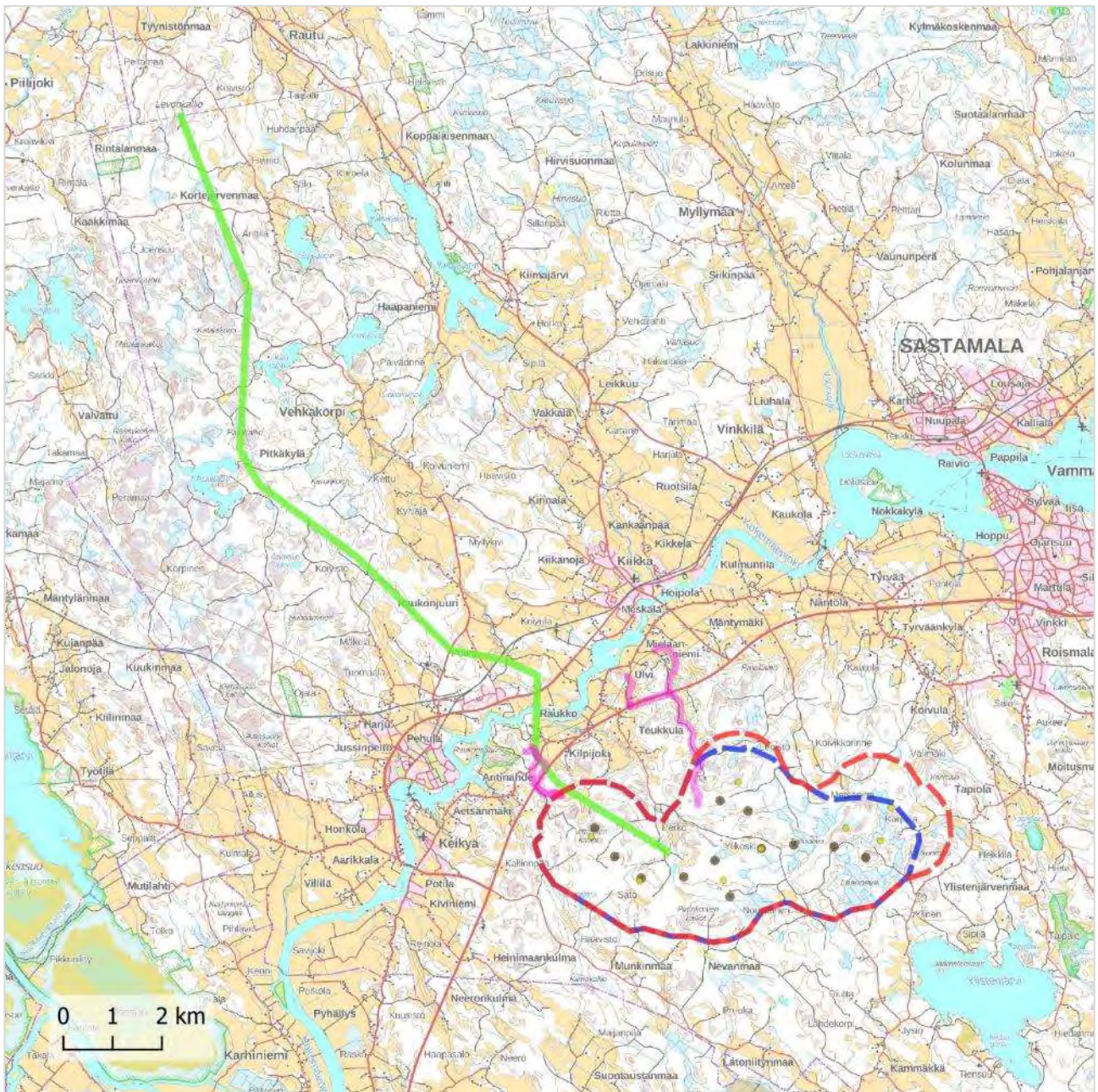
Hankealueelta tunnettiin entuudestaan yksi kiinteä muinaisjäännös. Suunnitelluilta sähkönsiirtoreiteiltä tunnettiin entuudestaan yksittäiset kiinteä muinaisjäännös, mahdollinen muinaisjäännös, muu kulttuuriperintökohde ja löytöpaikka. Nyt tehdyn arkeologisen inventoinnin maastotöiden aikana tuulivoimapuiston hankealueelta ja sähkönsiirtoreiteiltä havaittiin 21 uutta arkeologista kohdetta, joista 15 on kiinteitä muinaisjäännöksiä ja kuusi muita kulttuuriperintökohteita.

Arkistotiedot

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Sinikka Kärkkäinen, FM Teemu Tiainen ja HuK Meri Leppäsalko
Kenttätyöaika:	15.–17.7., 22.7. ja 31.7.2024
Tutkimusten rahoittaja:	Ramboll Oy
Lähialueen aikaisemmat tutkimukset:	- Jussila, Timo 2004. Äetsän kunnan kaava-alueiden (Kokemäenjoen laakso, pohjoisen pienjärvet) muinaisjäännösinventointi 2004. Mikroliitti Oy - Poutiainen, Hannu, Rostedt, Tapani, Jussila, Timo 2011. Sastamala-Huittinen vesihuoltolinjan muinaisjäännösinventointi 2011. Mikroliitti Oy - Pukkila, Jouko 2016. Arkeologisen kulttuuriperinnön potentiaalin arviointi Pirkanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2040 tuulivoima-alueilla. Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy - Salmo, Helmer 1955. Muinaislinna Kiikan pitäjän Teukkulan kylässä; Tarkastus; 1955. - Salo, Unto 1950. Kiikka inventointi. Muinaistieteellinen toimikunta.

Kansikuva: Leppäsalko Lammelan hautausmaan kiviaidan edustalla. Kuvattu koilliseen. SK.

Raportin kuvat: Sinikka Kärkkäinen (SK), Teemu Tiainen (TT) ja Meri Leppäsalko (ML). Taustakarttoina Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 07-08/2024 aineistoa, ellei toisin mainita. Koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000.

Kartta 1. Lähestymiskartta. Hankealueen (VE 1 sinisellä, VE 2 punaisella) sijainti Sastamalan lounaispuolella. Ilmajohdotlinja on merkitty vihreällä ja maakaapeliliinia vaaleanpunaisella. MK 1: 130 000.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	5
2. Inventointialueen perustietoja	5
2.1. Ympäristö ja historiallinen tausta.....	5
2.2. Alueen aikaisemmat tutkimukset ja tunnetut kohteet	15
3. Tutkimusmenetelmät.....	15
3.1. Esityöt	15
3.2. Maastotyöt ja raportointi.....	16
4. Havainnot	17
5. Yhteenveto	21
6. Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet.....	22
Kiinteät muinaisjäännökset	24
1. Hongisto.....	24
2. Hongisto 2	26
3. Hongisto 3	27
4. Hongisto 4	28
5. Luojoen mylly	29
6. Mottinen	32
7. Heiskalanniittu	34
8. Ruoskakivenmäki.....	36
9. Mattilanvuori	38
10. Lammelan hautausmaa.....	40
11. Pirtinkorpi 2	44
12. Suonpuoli 2.....	46
13. Ajoksenkangas.....	48
14. Teerineva	50
15. Teerineva 2	51
16. Metsäpirtti	53
17. Metsäpirtti 2.....	55
18. Huhtaniitty.....	56
Muut kulttuuriperintökohteet.....	57
19. Kuninkaanlähde B.....	57

20. Vittasuonkalliot	60
21. Haila	62
22. Pirtinkorpi	64
23. Suonpuoli.....	67
24. Raitakorpi	69
25. Kallionsivu.....	70
Löytöpaikat.....	72
26. Kuninkaanlähde D	72
Lähteet.....	73

1. Johdanto

Sastamalan Ajoksenkankaalle suunniteltu tuulivoimala-alue sijoittuu harvaanasutulle metsäalueelle noin 7 kilometriä Sastamalan keskustasta lounaaseen. Hankkeeseen kuuluu kaksi eri aluevaihtoehtoa. VE1:ssä alueen koko on noin 19,8 km² ja siihen kuuluu 12 voimalanpaikkaa. VE2:ssa alueen koko on noin 22,8 km², sisältäen kahdeksan voimalanpaikkaa. Hankkeeseen kuuluu myös kaksi maakaapelireittivaihtoehtoa, joiden yhteispituus on noin 6,5 kilometriä sekä ilmajohtolinja, joka kulkee noin 20 kilometriä hankealueelta luoteeseen Levonkalliolle.

Pirkanmaan maakuntamuseo on antanut hankkeesta YVA- lausunnon 30.5.2024 (357/2024). Lausunnon mukaan hankealue on potentiaalista ”erityisesti elinkeinohistoriallisten muinaisjäännösten, historiallisten kylien välisten rajamerkkien ja 1800–1900-luvun torppa-asutukseen liittyvien jäännösten löytymisen näkökulmasta. Kokemäenjoen läheiset alueet ovat potentiaalisia esihistoriallisten, rautakautisten tai keskiaikaisten kohteiden löytymiselle.” Arkeologisessa inventoinnissa tuli tarkastaa suunniteltujen voimaloiden paikat, maakaapeli- ja ilmajohtoreitit sekä muut alueet, joilla oli arkeologista potentiaalia. Lisäksi tunnettujen arkeologisten kohteiden sijainti, laajuus ja muut tiedot piti päivittää.

2. Inventointialueen perustietoja

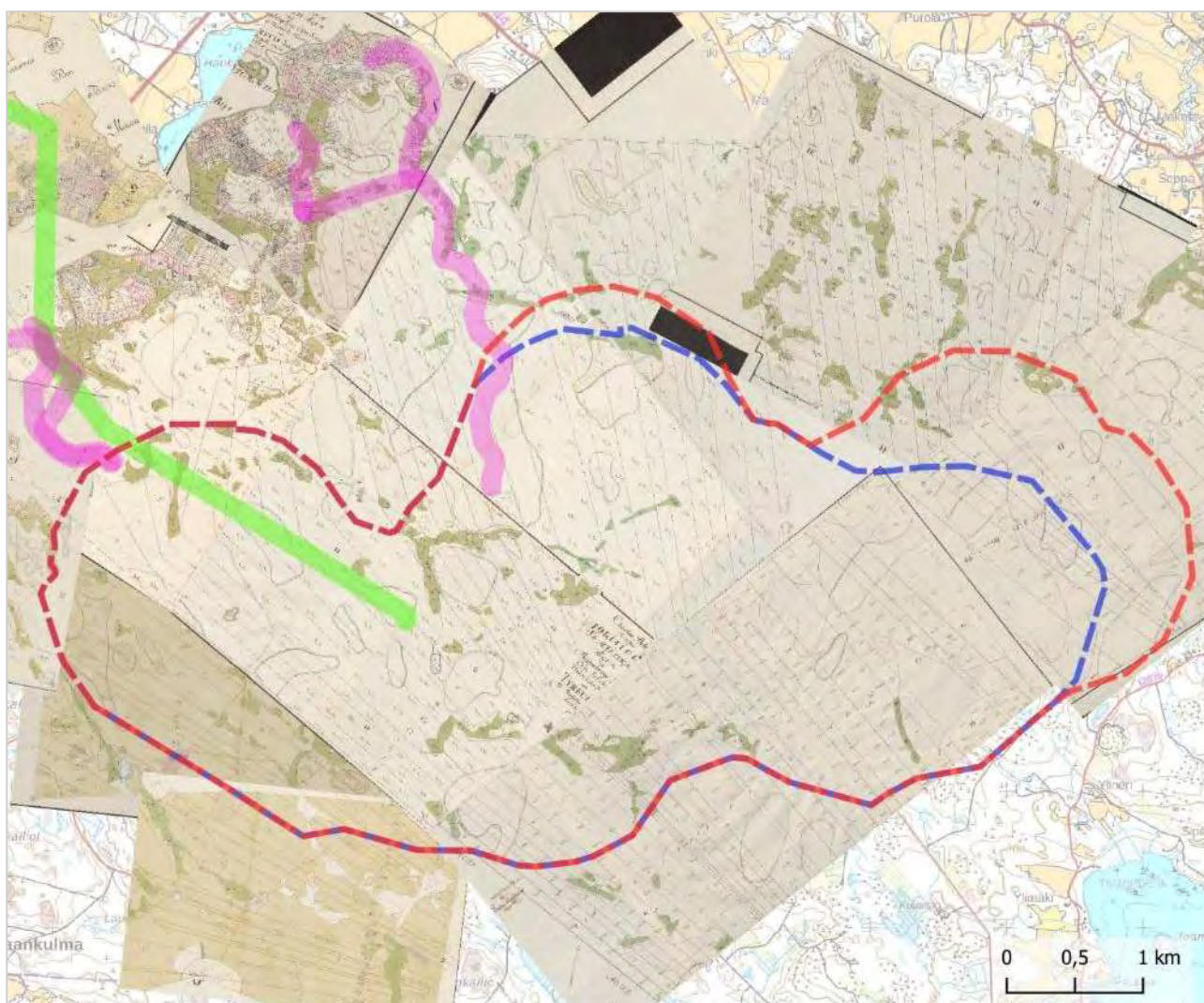
2.1. Ympäristö ja historiallinen tausta

Ajoksenkankaan hankealue sijoittuu metsäalueelle Sastamalan keskustan lounaispuolelle, Teukkulan ja Ylistenjärven väliin. Alue on pääosin asumaton talousmetsää, mutta hankealueen reunoilla on vanhoja pientiloja peltolaikkuineen. Alueen maasto on mäkistä ja kallioista sekä suurelta osin louhikkoista. Alueen itäosassa on muutama laajempi ojitettu suoalue. Maaperäkartan perusteella vallitsevia maalajeja ovat kalliomaa sekä hiekka- ja sora-moreeni. Maakaapelireitit kulkevat hankealueelta Kokemäenjoen laaksoon, jossa maasto muuttuu tasaiseksi peltoaukeaksi ja maaperä hiekkaiseksi ja saviseksi. Ilmajohtolinja kulkee Kokemäen jokilaakson yli luoteeseen asumattomalle metsäalueelle, jossa maasto muuttuu jälleen kallioiseksi ja kivikkoiseksi talousmetsäksi.

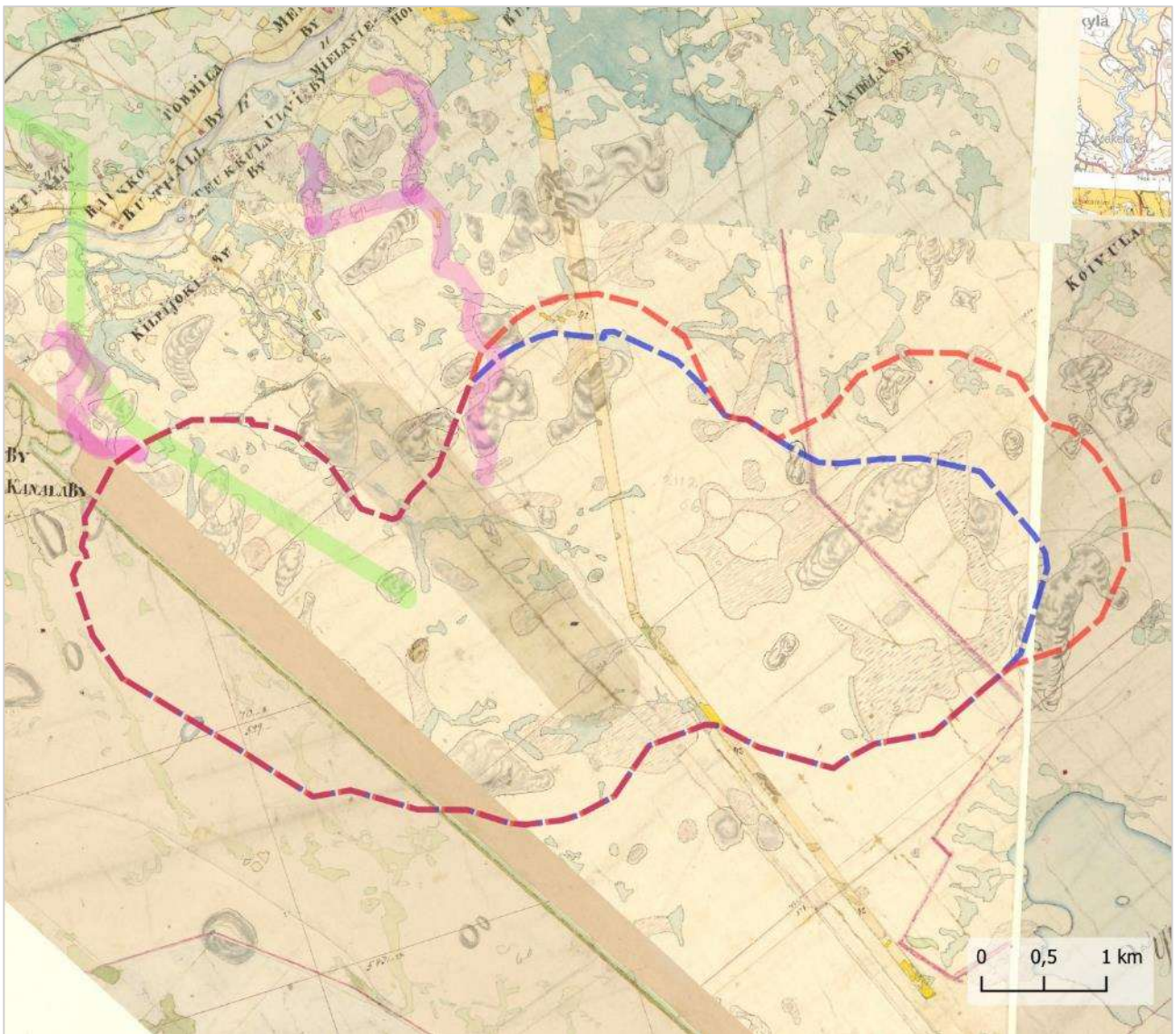
Ennen nykyisiä kuntaliitoksia hankealue on kuulunut Kiikan ja Äetsän kuntiin. Hankealueen lähimpiä historiallisen ajan kyliä ovat Kilpijoki (Kallo), Teukkula, Ulvi ja Mielanniemi, jotka ovat todennäköisesti perustettu jo 1400-luvun aikana. Suurin osa hankealueesta on kuulunut Kiikan pitäjän Jokisivun jakokuntaan, joihin myös mainitut kylät ovat kuuluneet. Hankealueen itäreuna

on ollut Tyrvään pitäjää ja pieni kaistale alueen lounaisreunassa on ollut Äetsää, joka on kuulunut Keikyän jakokuntaan. Jakokuntien ja kylien rajat näkyvät 1700-luvun lopun isojakokartoissa ja 1800-luvun pitäjänkartoissa. Kartoissa näkyy, kuinka hankealue on jaettu pitkiin kaistoihin kylittäin ja taloittain. Henrik Impolan (2015: 12–14) mukaan ”taloilla oli peltovainionsa kylän välittömässä läheisyydessä ja niittyjä kauempana jakokunnan alueella. Kullakin kylällä oli lähellä sijaitseva kylänmetsä tarvepuun ottamista varten. Kauempana olevat metsäalueet olivat jakokunnan yhteismaata, jolle talot voivat raivata niittyjä. Isojaossa jakokunnan maat jaettiin talojen kesken manttaalin mukaan.”. Hankealueelle ei ole merkitty asutusta isojako- tai pitäjänkarttoihin, ainoastaan metsämaata sekä pieniä pelloja tai niittyjä. Vuoden 1907 senaatinkartalla kyseisten niittyjen läheisyyteen on muodostunut torppa-asutusta. Osa torpista on yhä asuttuja ja osa on autioitunut 1900-luvun aikana.

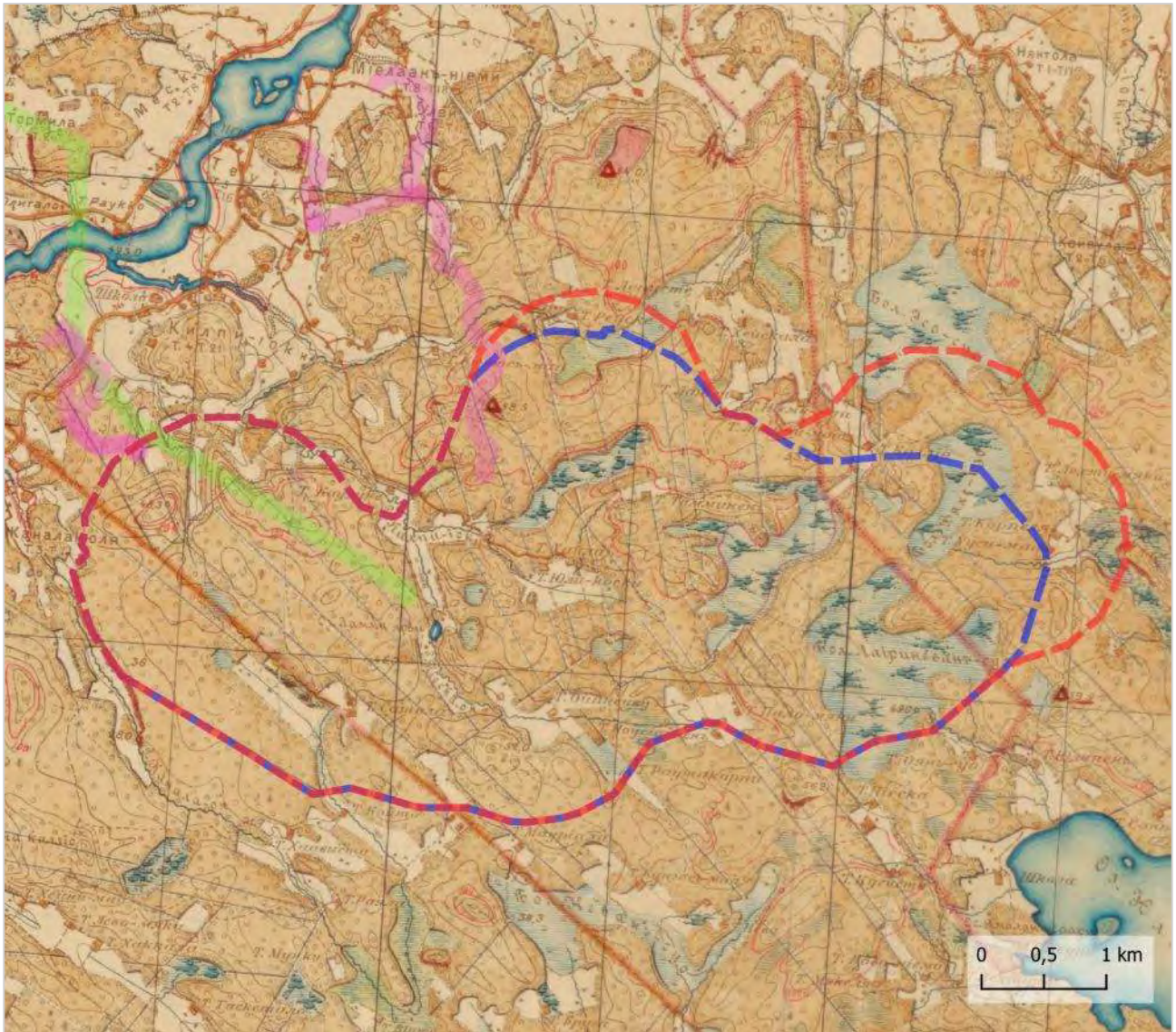
Ilmajohtolinja kulkee hankealueelta luoteeseen Kokemäenjoen yli. Joen pohjoispuoleiset alueet ovat kuuluneet Kiikan pitäjän Vähähaaran jakokuntaan, johon kuuluvien Raukon yksinäistalon, Tormilan ja Nevon kylien takamaiden halki johtolinja kulkee. Linjan pohjoisosa on kuulunut Kinnariaan kylään, joka puolestaan on ollut osa Isohaaran jakokuntaa.

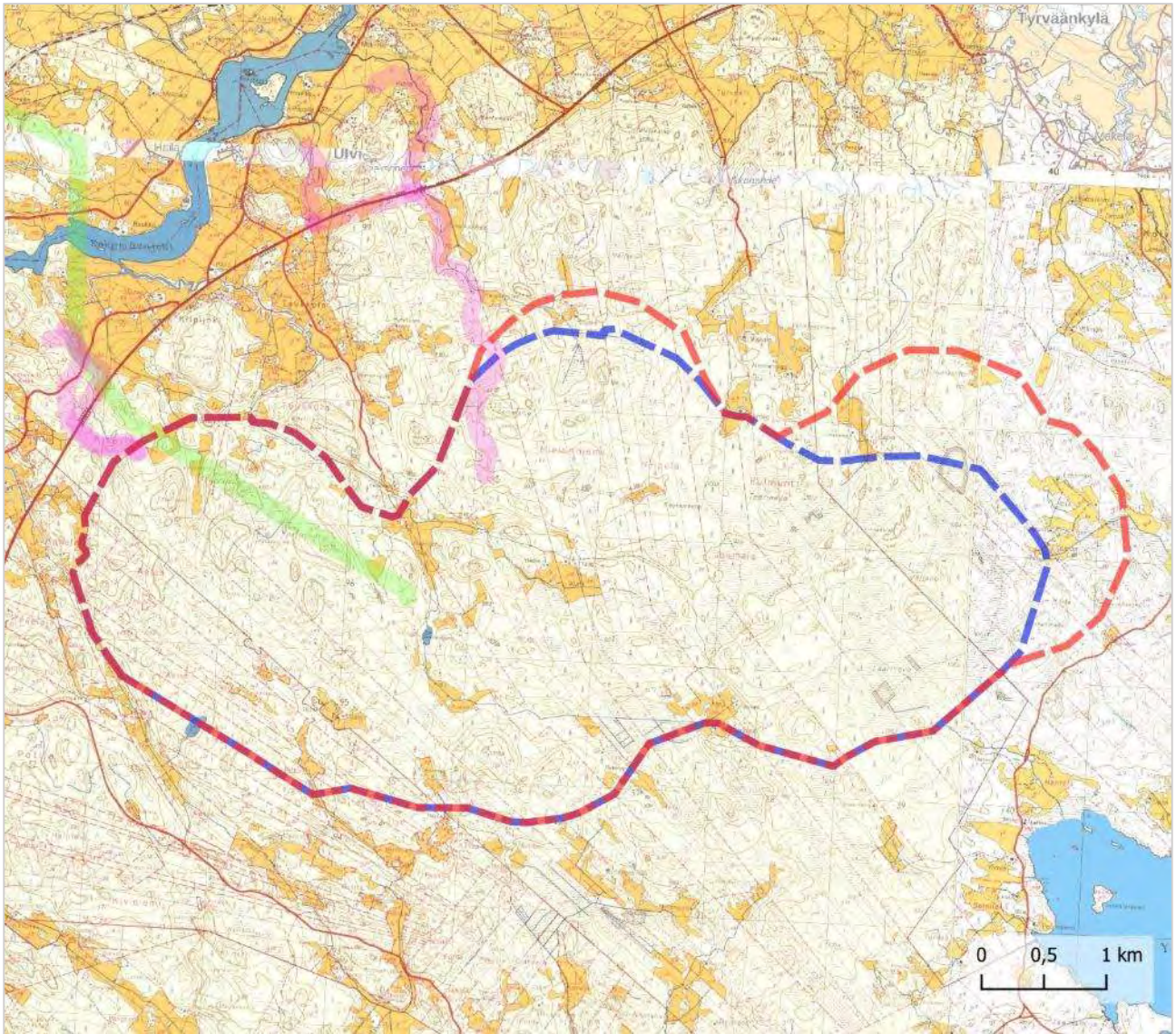
Kartta 2. Hankealueet (VE 1 sinisellä, VE 2 punaisella) ja osa maakaapeli- ja ilmajohtolinjoista isojakokartoilla.

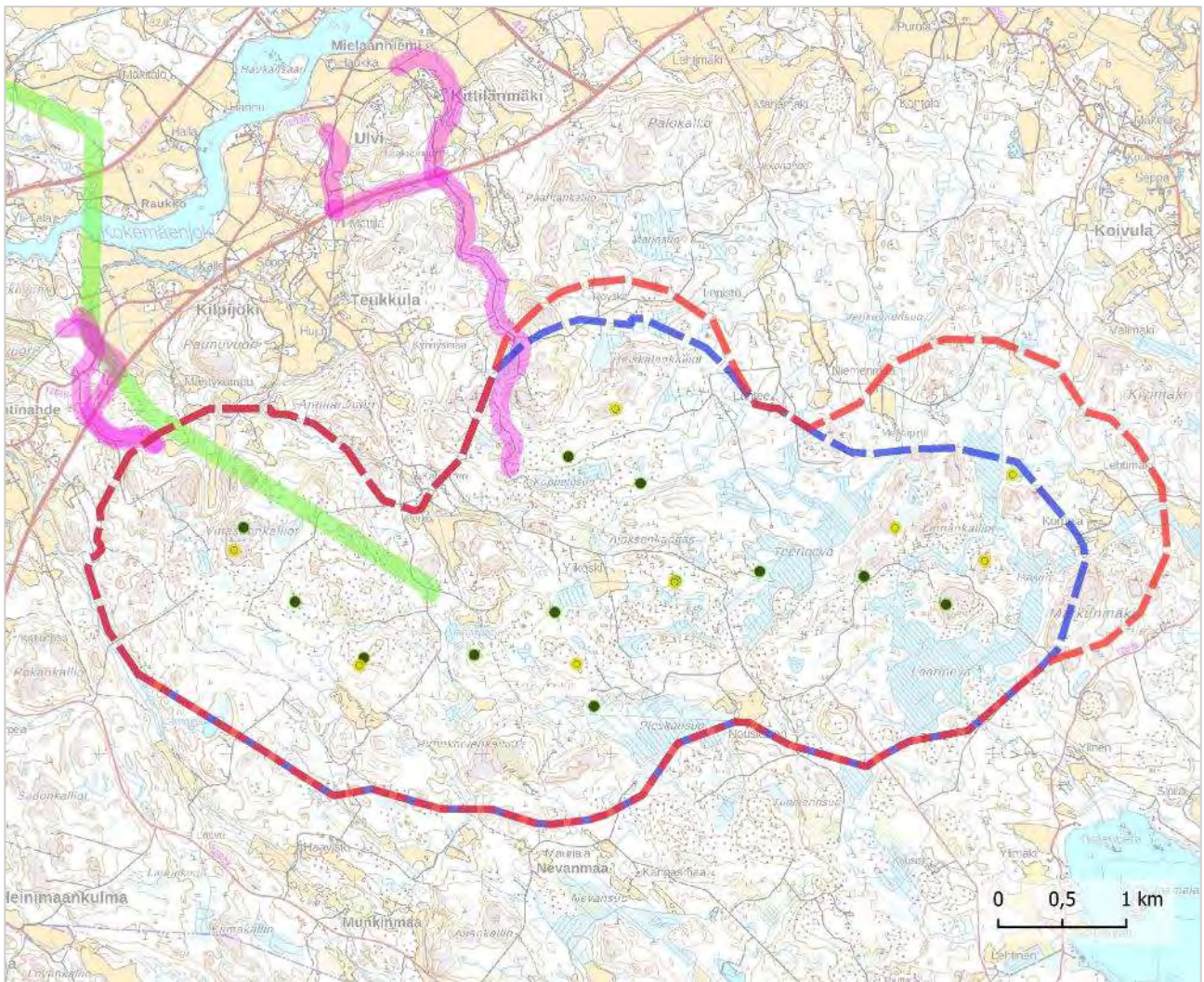
Kartta 3. Hankealueet ja osa maakaapeli- ja ilmajohtolinjoista vuoden 1895 pitäjänkartalla.

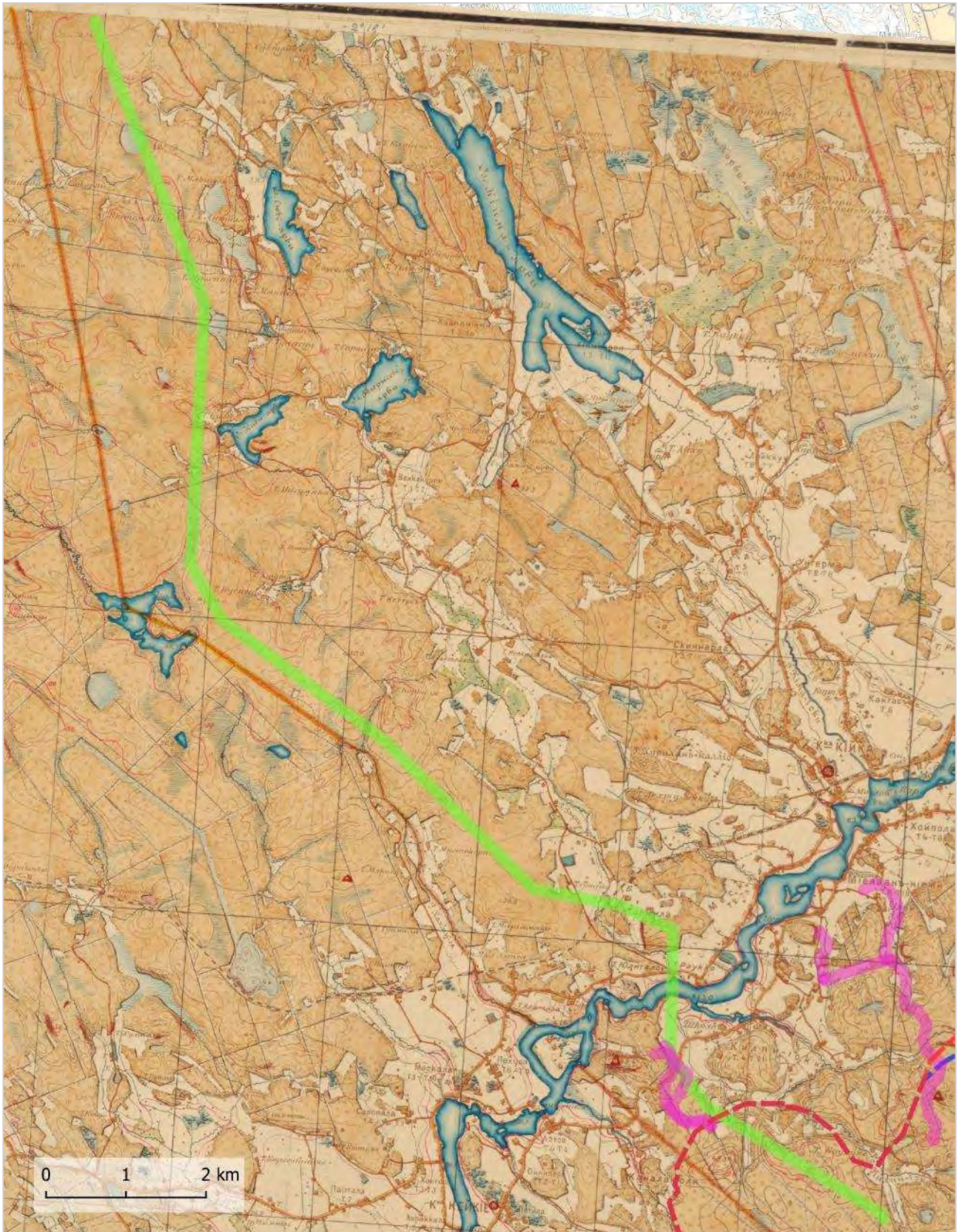
Kartta 4. Hankealueet ja osa maakaapeli- ja ilmajohtolinjoista vuoden 1907 senaattikartalla.

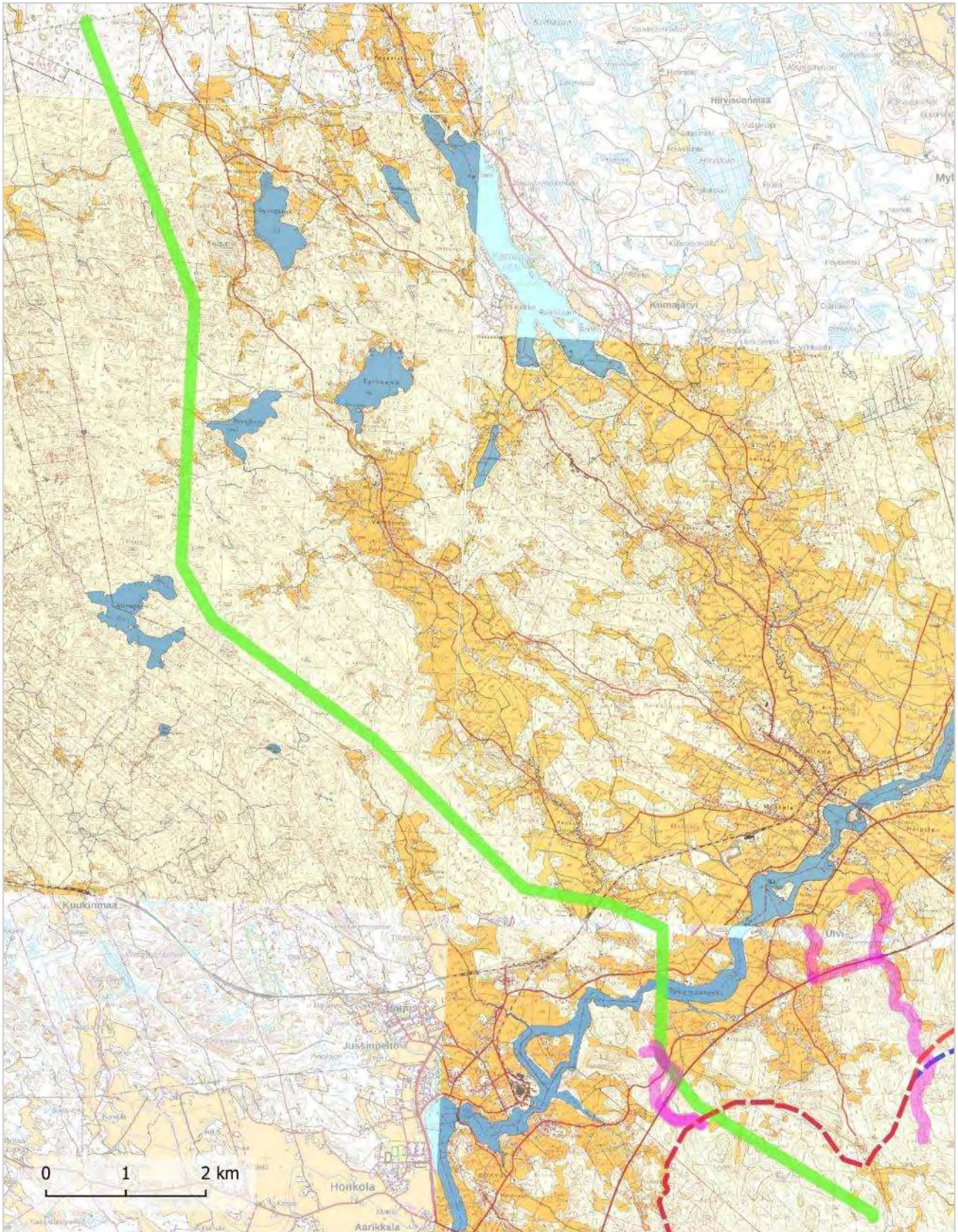
Kartta 5. Hankealueet ja osa maakaapeli- ja ilmajohtolinjoista vuoden 1961 peruskartalla.

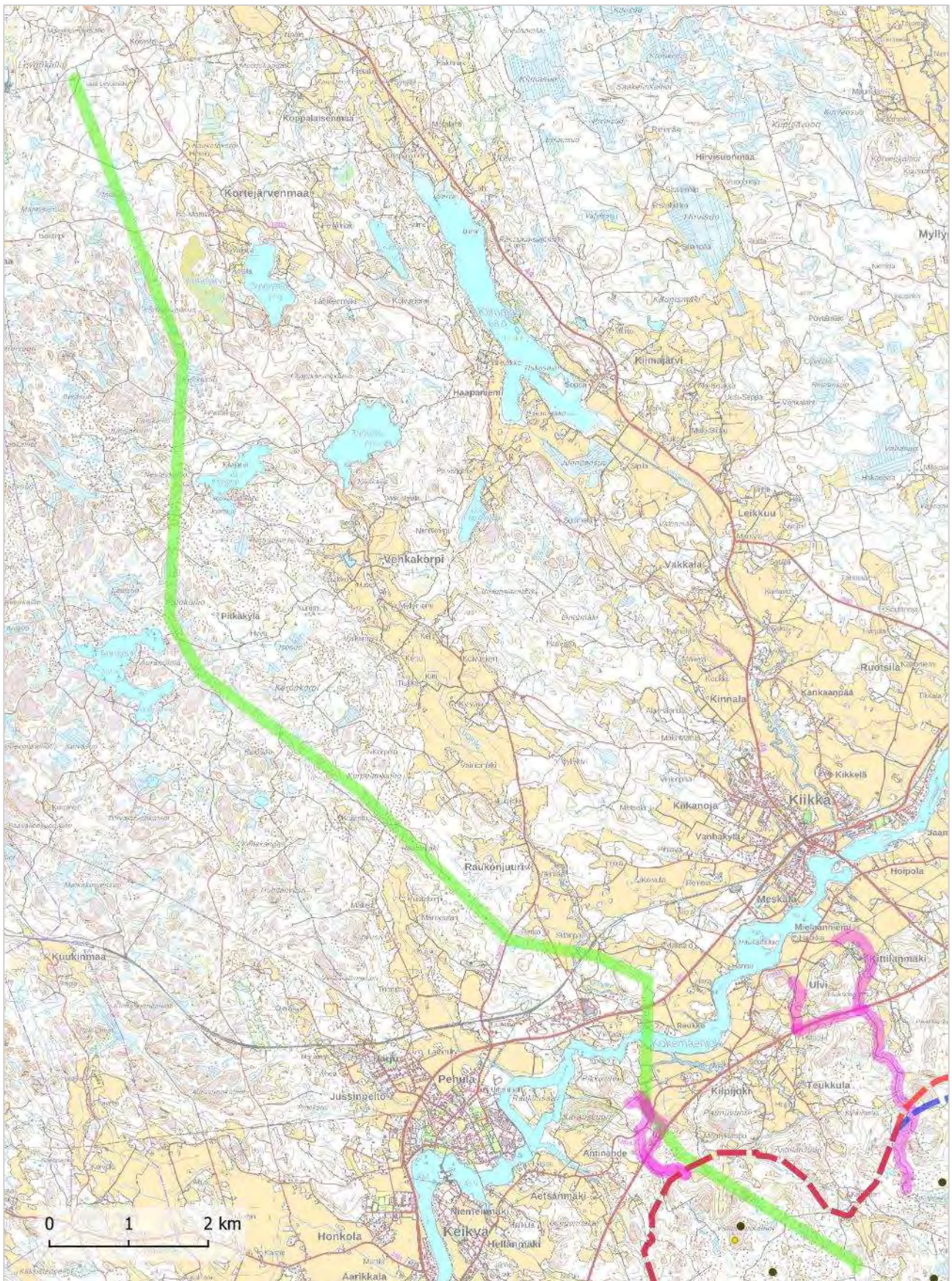
Kartta 6. Hankealueet ja osa maakaapeli- ja ilmajohtolinjoista nykykartalla. MK 1: 55 000.

Kartta 8. Maakaapelit ja ilmajohtolinja 1900-luvun alun senaatinkartalla.

Kartta 9. Maakaapelit ja ilmajohtolinjat vuoden 1961 peruskartalla.

Kartta 10. Maakaapelit ja ilmajohtolinja nykykartalla.

2.2. Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset ja tunnetut kohteet

Kiikan pitäjän ensimmäinen muinaisjäännösinventointi on tehty Unto Salon toimesta vuonna 1950. Sen jälkeen hankealueella on tehty pienempien alueiden inventointeja ja tunnettujen kohteiden tarkastuksia. Helmer Salmo on tarkastanut hankealueella sijaitsevan kiinteän muinaisjäännöksen, *Lammelan hautausmaan* (muinaisjäännöstunnus 988010009) kivivalleja vuonna 1955. Mikroliitti Oy on tehnyt inventointia Äetsän alueella vuonna 2004 ja Sastamala-Huittinen vesihuoltolinjan muinaisjäännösinventoinnin vuonna 2011. Arkeologisten tutkimusten lisäksi alueella on tehty tuulivoima-alueiden arkeologisen kulttuuriperinnön potentiaalin arviointi vuonna 2015 (Jouko Pukkila). Arvioinnin mukaan etenkin Kokemäenjoen puoleiset alueet ovat potentiaalista kivilautisten sekä rautakautisten muinaisjäännöksille. Muualta Kokemäenjoen alueelta tunnetaan runsaasti esihistoriallisia kohteita, esimerkiksi Kaukolan alue ja YVA-lausunossa mainittu Kiikan-Kulmuntilan ja Äetsänmäen-Antinahteen maakunnallisesti merkittävät kiinteiden muinaisjäännösten tihentymät.

Kokemäenjoen läheisyydessä sijaitsevat tunnetut kivilautiset muinaisjäännökset sijoittuvat noin 55–65 m korkeudelle nykyisestä merenpinnasta. Suunnitellun maakaapelilinjan reitillä sijaitsee yksi tunnettu kivilautinen asuinpaikka *Mottinen* (988010008). Sen alueella on tehty kaivauksia jo 1930-luvulla (Äyräpää). Mottisen läheisyydestä tunnetaan myös kivilautinen löytöpaikka *Kuninkaanlähde D* (1000003676), joka on havaittu vuoden 2004 inventoinnissa (Jussila). Muita hankealueelle (maakaapelireitille) sijoittuvia tunnettuja arkeologisia kohteita ovat mahdollinen muinaisjäännös *Ruoskakivenmäki* (1000034433), joka on historiallisen ajan teilipaikka ja muu kulttuuriperintökohde *Kuninkaanlähde B* (1000006852), joka on historiallisen ajan (1800-luvun) asuinpaikka.

3. Tutkimusmenetelmät

3.1. Esityöt

Inventoinnin valmisteluvaiheessa käytiin läpi hankealuetta ja linjojen alueita kuvaavat isojako- ja uusjakokartat, pitäjän- ja senaattikartat sekä vanhat peruskartat. Karttoja haettiin Kansallisarkiston ja Maanmittauslaitoksen arkistoista. Kalmbergin kartastoa tarkasteltiin Jyväskylän yliopiston digitaalisesta julkaisuarkistosta (JYX). 1900-luvun peruskarttalehdet ladattiin Maanmittauslaitoksen Vanhat painetut kartat-sivustolta. Maanmittauslaitoksen Paituli-paikkatietopalvelusta käytiin läpi 1900-luvun alun pitäjänkartoja sekä taloudellisia karttoja. Vanhoista kartoista tarkasteltiin arkeologisesti mielenkiintoisia kohtia, kuten vanhoja asuinpaikkoja, historiallisia rajamerkkejä ja myllynpaikkoja.

Esitöiden aikana perehdyttiin hankealueen ja linjojen alueilla aikaisemmin tehtyihin arkeologisiin tutkimuksiin ja tunnettujen kohteiden tietoihin. Aineistoja haettiin Museoviraston ylläpitämästä

Kulttuuriympäristön palveluikkunasta (www.kyppi.fi). Alueelliselta vastuumuseolta tiedusteltiin alueelta mahdollisesti tehty uudet irtolöytöjä tai muut ilmoitukset. Esitöiden aikana käytiin läpi myös Maanmittauslaitoksen rinnevarjoste-aineisto sekä varjostettu korkeusmalli arkeologisesti mielenkiintoisten maastonmuotojen, kuten tervahautojen tai muiden kuoppajäännösten, havaitsemiseksi. Hankealueen tarkempaa laserkeilausaineistoa (5p) ei ollut saatavilla inventointia tehdessä (tilanne 07/2024).

3.2. Maastotyöt ja raportointi

Hankealueen maastotyöt tehtiin 15.–17.7., 22.7. ja 31.7.2024. Maastotöistä vastasi arkeologi (FM) Sinikka Kärkkäinen. Lisäksi maastotöihin osallistui muutamana päivänä arkeologian opiskelija HuK Meri Leppäsalko ja arkeologi (FM) Teemu Tiainen.

Hankealueelta tarkastettiin kaikki tunnetut arkeologiset kohteet sekä esitöissä vanhoista kartoista ja rinnevarjosteesta havaitut ja mielenkiinnon herättäneet kohteet ja anomaliat. Myös kaikkien suunniteltujen voimaloiden alueet tarkastettiin maastossa. Ensisijainen inventointimethodi oli silmämääräinen havainnointi. Paikoitelleen maastossa tehtiin pieniä koekuoppia lapiolla ja maanäytekairauksia maanpinnalle näkymättömien muinaisjäännösten havaitsemiseksi ja maaperän tarkastamiseksi. Maakaapeli- ja ilmajohtolinjojen kohtia tarkasteltiin maastossa 150 m leveältä kaistalta (75 m suunnitellun linjan molemmin puolin). Inventoinnissa tehty havainnot dokumentointiin valokuvoin ja muistiinpanoin. Havaintojen sijainnit sekä kuljetut reitit tallennettiin käsiGPS-paikantimia (Garmin Montana 680 ja Garmin GPSMAP64s tarkkuus +/- 5–10 m) käyttäen.

Inventointiraportti laadittiin heinä-elokuussa 2024. Maastossa havaituille uusille kohteille määriteltiin aluerajaus perustuen inventointihavaintoihin. Raportoinnin aikana alueen asutushistoriaan perehdyttiin tarkemmin lähdekirjallisuuden avulla ja torppa-asutuksen kestoa havainnointiin 1900-luvun kartoista ja Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkunan historiallisista ilmakuvista.

4. Havainnot

Inventoinnin maastotöiden jälkeen hankealueelta ja ilmajohto- ja maakaapelilinjojen reiteiltä tunnetaan kaikkiaan 26 arkeologisen kulttuuriperinnön kohdetta. Kohteista 18 on kiinteitä muinaisjäännöksiä, seitsemän on muita kulttuuriperintökohteita ja yksi on löytöpaikka.

Kiinteistä muinaisjäännöksistä 13 on historiallisen ajan rajamerkkejä (raportin kohteet 1–4, 9, 11–18). Rajamerkit ovat sijainneet Kiikan ja Tyrvään kylien välisillä rajoilla. Rajalinjat näkyvät 1700-luvun lopun isojakokartoilla, sekä 1900-luvun alun pitäjän- ja uusjakokartoilla. Kaikki maastossa havaitut rajamerkit sijoittuvat yhä käytössä oleville kiinteistörajoille.

Yksi uusista maastossa havaituista kiinteistä muinaisjäännöksistä on Kokemäenjoen pohjoisrannalla, Luojoen suulla sijainnut myllynpaikka (raportin kohde 5). Mylly näkyy 1700-luvun isojakokartalla ja maastoon on jäänyt myllyyn liittyviä kivirakenteita. Myllyn pohjoispuolelta on kulkenut vanha tie ja joen yli vie vanha lohkokivistä tehty, osittain romahtanut silta. Yksi myllynpaikka on merkitty Kalmborgin kartastoon (1855) Lamminjärven pohjoispuolelle. Kartta on hyvin yleispiirteinen, eikä myllyä ole merkitty millekään muulle vanhalle kartalle. Karttataustatarkastelun, peltokuvioiden ja rinnevarjosteen perusteella kyseinen myllynpaikka jäi inventointialueen ulkopuolelle.

Maakaapelilinjan reitillä sijainnut tunnettu kiinteä muinaisjäännös, *Mottinen* (raportin kohde 6) tarkastettiin maastossa. Peltokuvio oli tarkastushetkellä viljalla, eikä tarkempi havainnointi ollut mahdollista. Hankealueelta tunnettu kiinteä muinaisjäännös, *Lammelan hautausmaa* (kohde 10) tarkastettiin myös. Kiviaita harjun ympärillä on paikoitellen niin hyvin säilynyt, että se tuskin on muinaislinnan valli. Miltään vanhalta kartalta ei havaittu mitään, mikä selittäisi kohteen luonnetta. Aidan läheisyydestä havaittiin runsaasti muitakin kivirakenteita, aitoja ja röykkiöitä. Kaikki alueen havainnot liittyvät mitä todennäköisimmin historiallisen ajan elinkeinotoimintaan. Raportin kohde 7 (*Heiskalanniittu*), liittyy myös historiallisen ajan maankäyttöön ja on mahdollisesti kaskeamiseen liittyvä nauriskuoppa.

Maakaapelireitiltä tunnettiin myös mahdollinen muinaisjäännös, *Ruoskakivenmäki* (raportin kohde 8) joka tarkastettiin. Kohteen alue on hoidettua ja paikalla on infotaulu. Tunnettuna vanhana (1700-luvun) tarinapaikana kohde täyttää kiinteän muinaisjäännöksen kriteerit ja sen muinaisjäännösstatusta ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Inventoinnin aikana senaatinkartalla (v. 1907) näkyviä torpanpaikkoja tarkastettiin. Näistä osa on yhä hoidettuja tiloja ja osa on asumattomia, mutta niiden alueilla on vielä rakennuksia. Viisi torpanpaikkaa on kokonaan autioitunut ja niiden alueilla on enää rakennusten raunioita ja/tai avoimia pihapiirejä. Autiot torpanpaikat määriteltiin muiksi kulttuuriperintökohteiksi (raportin kohteet 21–25). Yksi maakaapelireitin varrella sijainnut tunnettu historiallisen ajan asuinpaikka

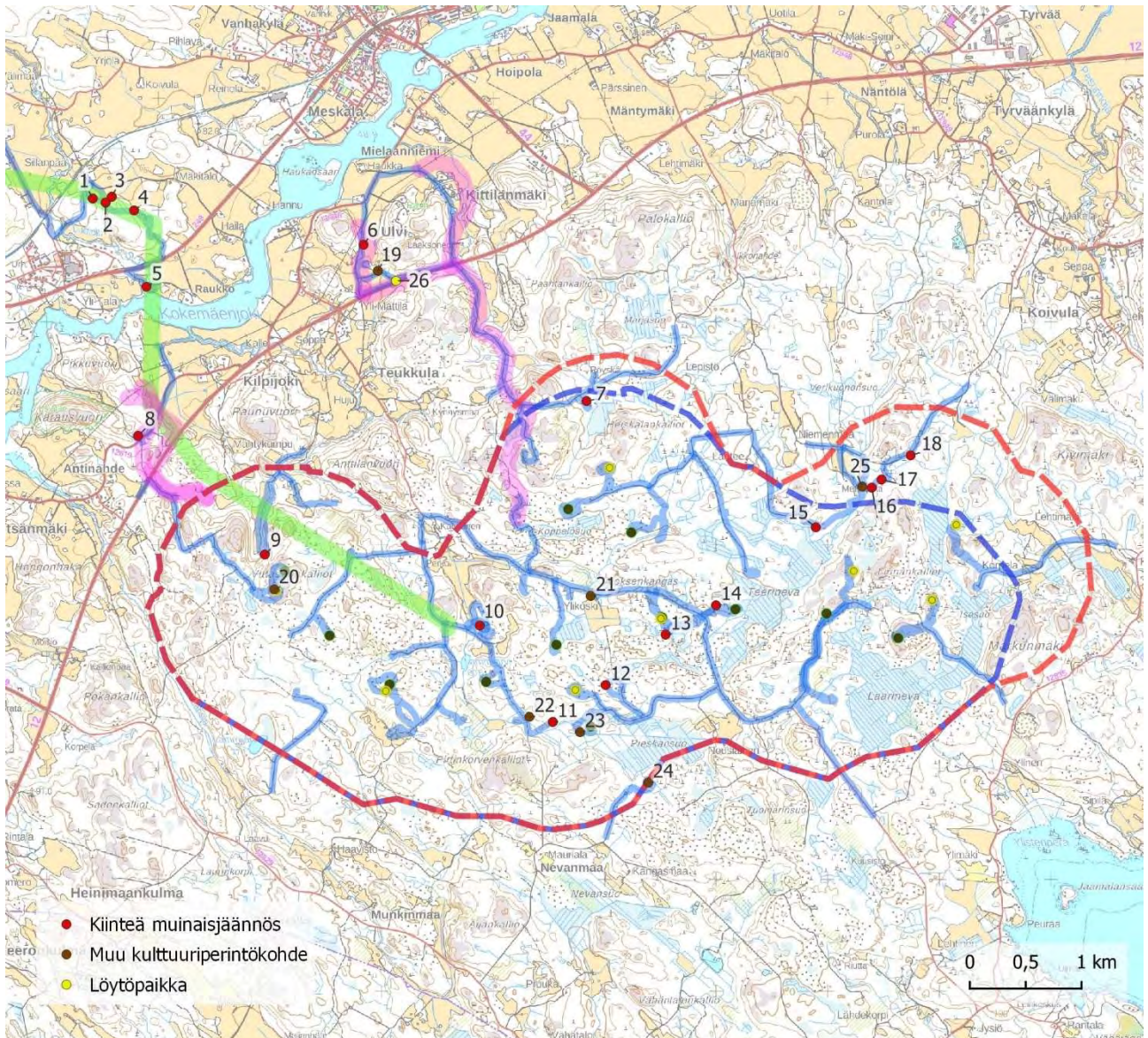
(raportin kohde 19) tarkastettiin. Sen alue on osittain tuhoutunut modernissa maankäytössä, osin alue on ennallaan.

Alueelliselta vastuumuseolta saatiin tiedoksi Vittasuonkalliolta havaittu kivirakenne, jota ei ollut aikaisemmin tarkastettu maastossa. Kallion laelta havaittiin matala kivilatomus, joka määriteltiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi (raportin kohde 20). Myös senaatinkartalla näkyvä kolmiomittauspiste tarkastettiin maastossa: paikka on avokalliota, eikä mitään kolmiomittauspisteeseen liittyvää havaittu.

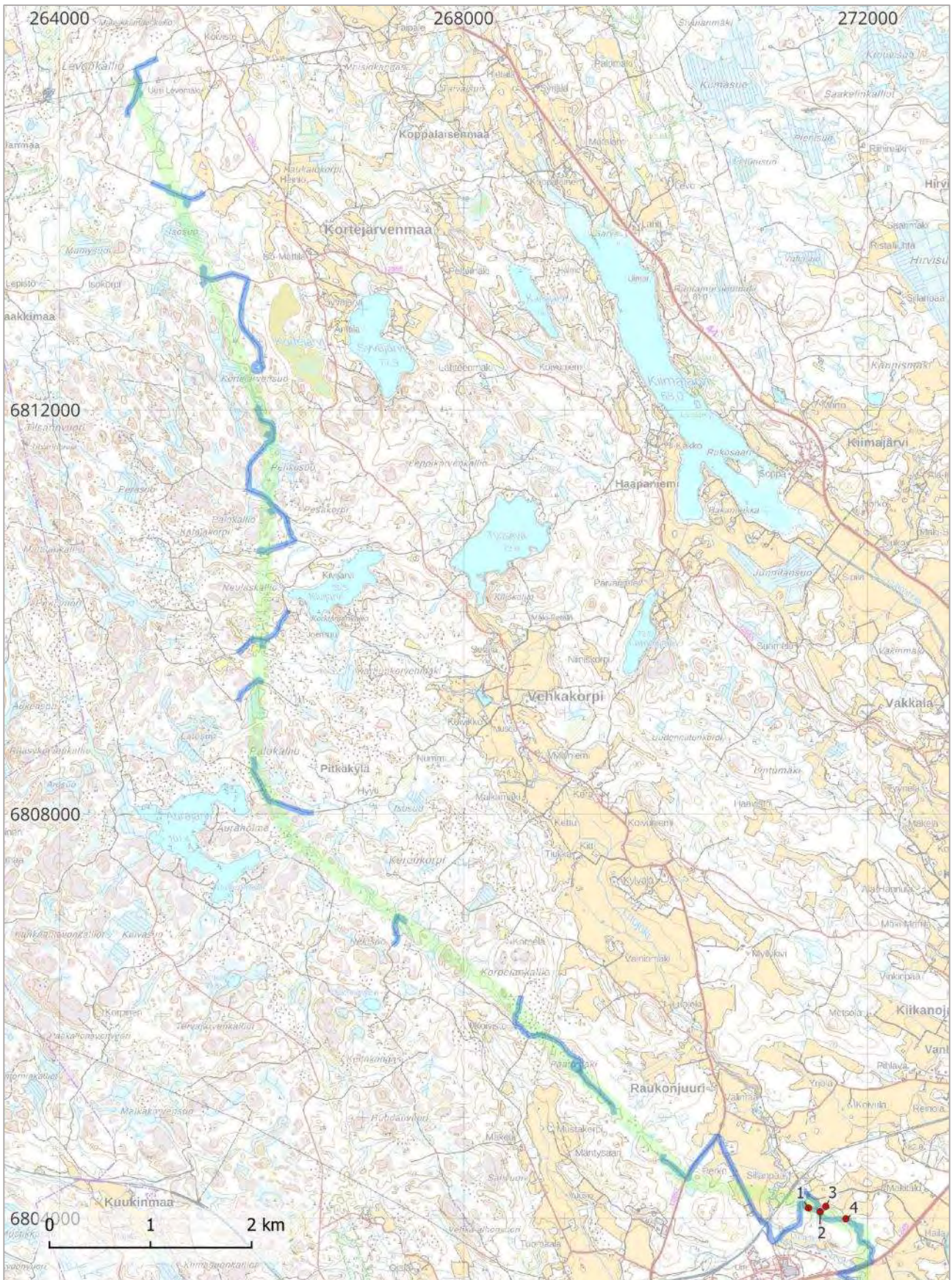
Hankealueesta tai linjojen kohdilta ei ollut saatavissa tarkempaa 5 p laserkeilausaineistoa inventointia tehdessä (07/2024). Saatavilla oleva rinnevarjoste oli todella epäselvä maaston kivikkoisuuden takia. Joitain siinä havaittuja arkeologisesti mielenkiintoisia anomaliaita tarkastettiin maastossa, mutta ne kaikki todettiin joko luontaisiksi maastonmuodoiksi, suuriksi siirtolohkareiksi tai moderneiksi hiekanottokuopiksi.

Kuva 1. Senaatinkartalla (1907) näkyvän kolmiomittauspisteen paikalla on avokalliota. Kuvattu luoteeseen. SK.

Kartta 11. Maastossa havaitut kohteet ja kuljetut reitit sinisellä. Numerot pisteiden vieressä ovat tämän raportin kohdenumeroita. Numeroimattomat keltaiset ja vihreät pisteet ovat suunniteltujen tuulivoimaloiden paikkoja. MK 1: 60 000.

Kartta 12. Ilmajoen alueella tarkastetut kohdat merkitty sinisellä. MK 1: 55 000.

5. Yhteenveto

Heilu Oy toteutti Sastamalan Ajoksenkankaan tuulivoimapuiston alueen ja siihen kuuluvien maakaapeli- sekä ilmajohtoreittien arkeologisen inventoinnin heinäkuussa 2024. Kahden eri hankevaihtoehdon alueilta tarkastettiin yhteensä 19 voimalanpaikkaa. Samalla etsittiin uusia arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita ja tunnetut arkeologiset kohteet tarkastettiin.

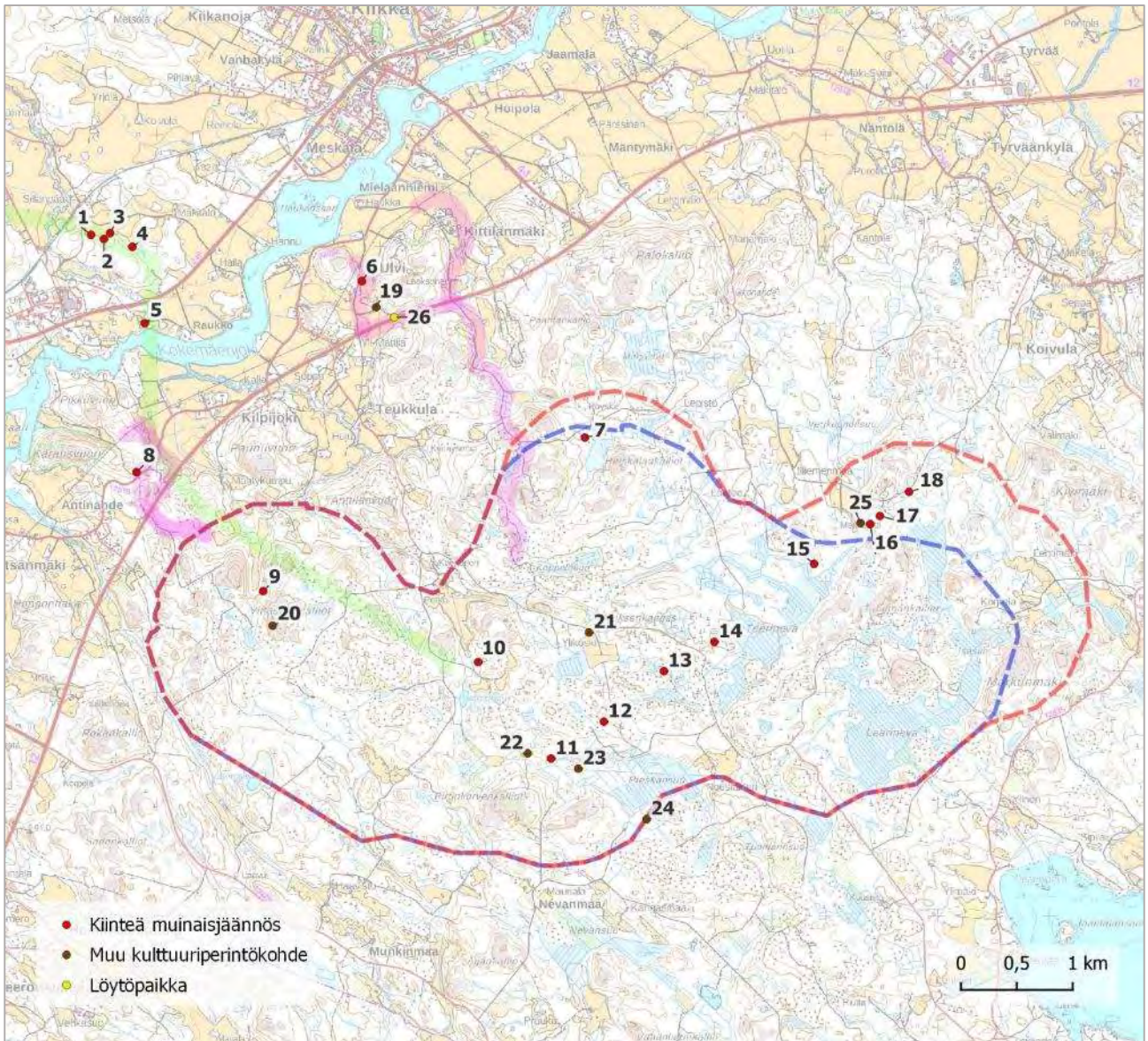
Inventoinnin jälkeen hankealueelta ja maakaapeli- sekä ilmajohtolinjojen kohdilta tunnetaan yhteensä 26 arkeologisen kulttuuriperinnön kohdetta. Näistä 18 on kiinteitä muinaisjäännöksiä, seitsemän on muita kulttuuriperintökohteita ja yksi on löytöpaikka.

Sinikka Kärkkäinen ja Teemu Tiainen

23.8.2024

Heilu Oy

6. Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet

Kartta 13. Hankealueen arkeologiset kohteet. MK 1: 60 000.

Kohdetaulukko

Nro	Nimi	MJtunnus	Status	Tyyppi	Ajoitus
1	Hongisto	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
2	Hongisto 2	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
3	Hongisto 3	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
4	Hongisto 4	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
5	Luojoen mylly	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Työ- ja valmistuspaikat, vesimyllyt	Historiallinen
6	Mottinen	988010008	Kiinteä muinaisjäännös	Asuinpaikat	Kivikautinen
7	Heiskalanniittu	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Työ- ja valmistuspaikat, nauriskuopat	Historiallinen
8	Ruoskakivenmäki	1000034433	Kiinteä muinaisjäännös (oli mahdollinen muinaisjäännös)	Tapahtumapaikat, rangaistuspaikat	Historiallinen
9	Mattilanvuori	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
10	Lammelan hautausmaa	988010009	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet	Ajoittamaton/historiallinen
11	Pirtinkorpi 2	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
12	Suonpuoli 2	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
13	Ajoksenkangas	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
14	Teerinneva	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
15	Teerinneva 2	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
16	Metsäpirtti	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
17	Metsäpirtti 2	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
18	Huhtaniitty	Uusi kohde	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
19	Kuninkaanlähde B	1000006852	Muu kulttuuriperintökohde	asuinpaikat, kivirakenteet, torpat	Historiallinen (1800–1900-luvut)
20	Vittasuonkallio	Uusi kohde	Muu kulttuuriperintökohde	Kivirakenteet, latomukset	Historiallinen (ajoittamaton)
21	Haila	Uusi kohde	Muu kulttuuriperintökohde	Asuinpaikat, torpat	Historiallinen (1800–1900-luvut)
22	Pirtinkorpi	Uusi kohde	Muu kulttuuriperintökohde	Asuinpaikat, torpat	Historiallinen (1800–1900-luvut)
23	Suonpuoli	Uusi kohde	Muu kulttuuriperintökohde	Asuinpaikat, torpat	Historiallinen (1800–1900-luvut)
24	Raitakorpi	Uusi kohde	Muu kulttuuriperintökohde	Asuinpaikat, torpat	Historiallinen (1800–1900-luvut)
25	Kallionsivu	Uusi kohde	Muu kulttuuriperintökohde	Asuinpaikat, torpat	Historiallinen (1800–1900-luvut)
26	Kuninkaanlähde D	1000003676	Löytöpaikka	Löytöpaikat	Kivikautinen

Kiinteät muinaisjäännökset

1. Hongisto

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6804102 E 271413 z 58,5 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

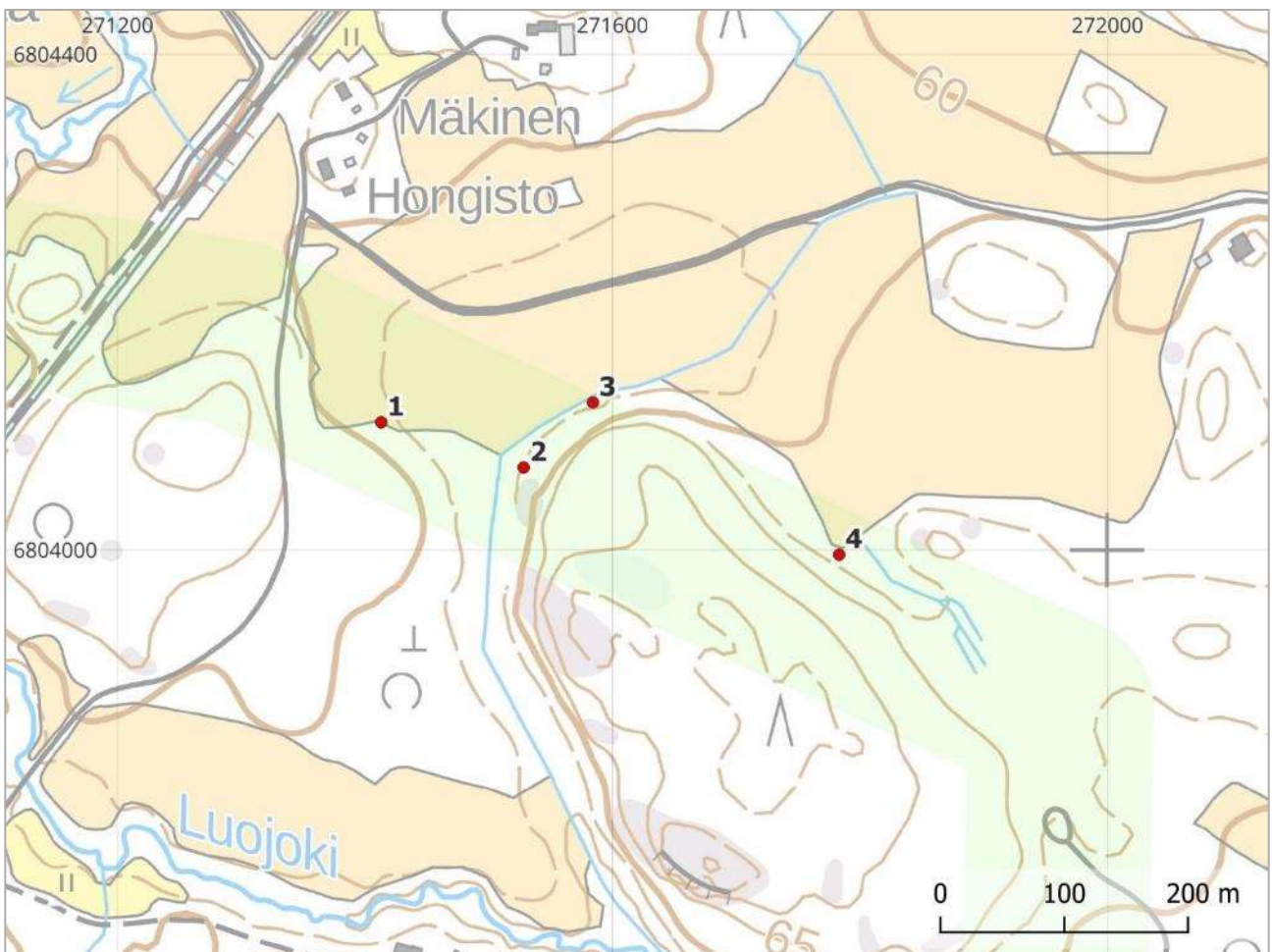
Luojaen itäpuolella ja Hongiston tilan eteläpuolisen metsän reunassa sijaitsee rajakivi. Kiven korkeus on noin 70 cm ja koko noin 25 x 30 cm. Paikalla on kulkenut Tormilan kylän tilusten ja Raukon yksinäistilan maiden raja, joka näkyy Nevon isojakokartalla (A36:15/1–13). Paikalla on yhä käytössä oleva kiinteistöraja.

Kuva 2. Metsän reunassa havaittu rajakivi. SK.

Kartta 14. Ote Nevon isojakokartasta. Maastossa havaitut pyykkit merkitty punaisiin pistein ja numeroin 1–4.

Kartta 15. Kohteiden 1–4 sijainnit. MK 1: 6000.

2. Hongisto 2

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6804066 E 271528 z 57 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Avarapohjaisesta havupuuvaltaisesta metsää. Maanpinnalle erottuu kaksi kenossa olevaa lohkontua kiveä, joista suuremman koko on noin (l*s*k) 40*20*30 cm. Pienemmän kiven koko on noin 25*15*25 cm. Kivistä ei havaittu hakkauksia, mutta suuremman kiven maata vasten olevalla reunalla erottui porauksen jälki. Näkyvien kivien välittömässä läheisyydessä, sammaleen alla, oli muutama kivi lisää, joita ei otettu esiin.

Paikalla on kulkenut Tormilan kylän ja Raukon yksinäistilan maiden raja, joka näkyy Nevon isojakokartalla (A36:15/1–13). Paikalla on yhä käytössä oleva kiinteistöraja. Ks. kartat kohteen 1 yhteydestä.

Kuva 3. Lapio pystyssä rajakivien välissä. Pohjoisluoteeseen . TT.

3. Hongisto 3

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6804118 E 271584 z 57 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Luojaen itäpuolella ja Hongiston tilan eteläpuolisen peltoalueen reunassa sijaitsee yksittäinen rajakivi. Kiven koko on noin 20 x 30 cm ja korkeus noin 55 cm. Kivi on jäänyt ojasta kaivettujen maakasojen keskelle. Paikalla on kulkenut Tormilan kylän tilusten ja Raukon yksinäistilan maiden raja, joka näkyy Nevon isojakokartalla (A36:15/1–13). Paikalla on yhä käytössä oleva kiinteistöraja.

Ks. kartat kohteen 1 yhteydestä.

Kuva 4. Rajakivi sijaitsee metsän reunassa, ojasta kaivettujen maakasojen keskellä. SK.

4. Hongisto 4

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6803996 E 271783 z 62 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Yksittäinen teräreunainen lohkokivi kooltaan noin 35*25*30 cm nykyisellä kiinteistörajalla. Kivestä ei havaittu hakkauksia.

Paikalla on kulkenut Tormilan kylän tilusten ja Raukon yksinäistilan maiden raja, joka näkyy Nevon isojakokartalla 1779–1783 (A36:15/1–13). Paikalla on yhä käytössä oleva kiinteistöraja.

Ks. kartat kohteen 1 yhteydestä.

Kuva 5. Rajakivi lapion vasemmalla puolella. Pohjoiseen. TT.

5. Luojoen mylly

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat, vesimyllyt

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6803311 E 271893 z 51–54 m mpy

Koordinaattiselite: Purossa havaittujen rakenteiden sijainti

Inventointihavainnot 2024:

Kokemäenjoen pohjoisreunalla, Luojoen suulla on sijainnut mylly ja rakennus Nevon isojakokartan 1779–1783 (A36:15/1–13) mukaan. Paikalla näkyy mylly vielä 1907 senaatinkartalla, mutta sen jälkeen sitä ei ole enää merkitty kartoille.

Puron varsilla ja purossa havaittiin myllyyn kuuluneita porrastuksia ja mahdollisia lohkokivirakenteita sekä juoksutusuoja. Vanha Kiikka-Pehula- välinen tie on kulkenut myllyn pohjoispuolella ja puron yli kulkee suurista lohkotuista kivistä tehty silta, joka on paikoitellen romahtanut. Puron itäpuolella, isojakokartalla näkyvän rakennuksen kohdalla on kesantopeltoa. Heinikon seassa on suuria lohkokareisia kiviä, mahdollisesti rakennukseen (myllyntorppaan?) kuuluneita kivijalan kiviä. Koko alue, etenkin puron varsi, oli tarkastushetkellä niin umpeenkasvanut, ettei tarkempi havainnointi ollut mahdollista.

Kartta 16. Mylly ja rakennus Nevon isojakokartalla.

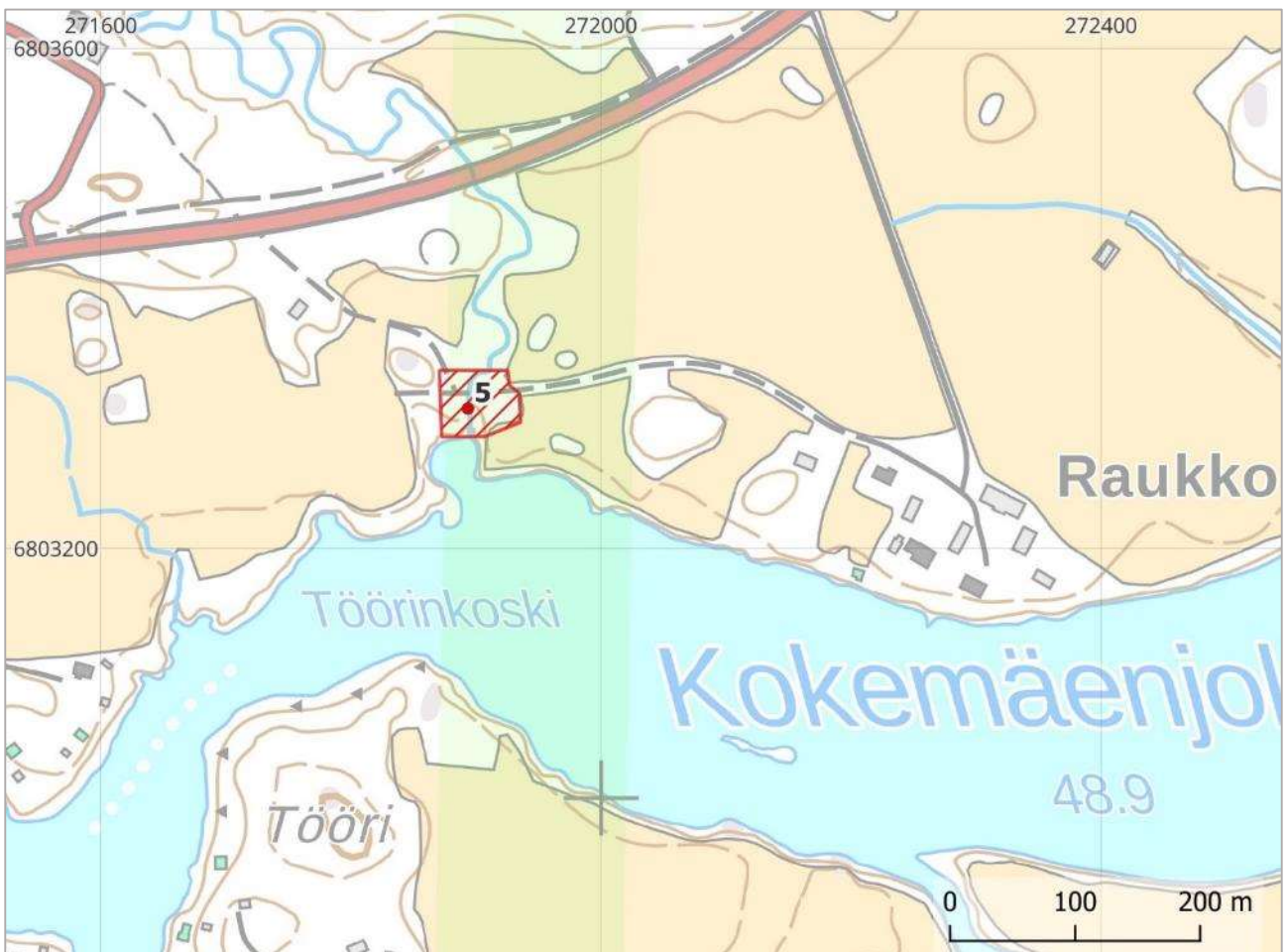
Kuva 6. Purossa havaittiin myllyyn liittyviä lohkokivirakenteita. Kuvattu länteen. SK.

Kuva 7. Myllyn pohjoispuolella on suurista lohkokivistä tehty silta. Kuvattu etelään. SK.

Kuva 8. Isojakokartalla sijainneen rakennuksen kohdalla on korkeaa heinikkoa, jonka seassa on mahdollisesti rakennuksen kivijalkaan kuuluvia kiviä. Kuvattu luoteeseen.

Kartta 17. Kohteen 5 sijainti. MK 1: 6000.

6. Mottinen

Muinaisjäännöstunnus: 988010008

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivekautinen

Koordinaatit: N 6803689 E 273840 z 55 m mpy

Koordinaattiselite: Kohteen tunnettu sijaintipiste (Kypä)

Aiemmat tutkimukset: Aarne Äyräpää kaivaus 1933

Unto Salo inventointi 1950

Timo Jussila inventointi 2004

Hannu Poutiainen et al. inventointi 2011

Aiemmat löydöt: KM 9570:1–8 (diar. 1932)

KM 9618:1–2 (diar. 1933)

KM 9743:1–4 (diar. 1933)

Aiemmat tiedot:

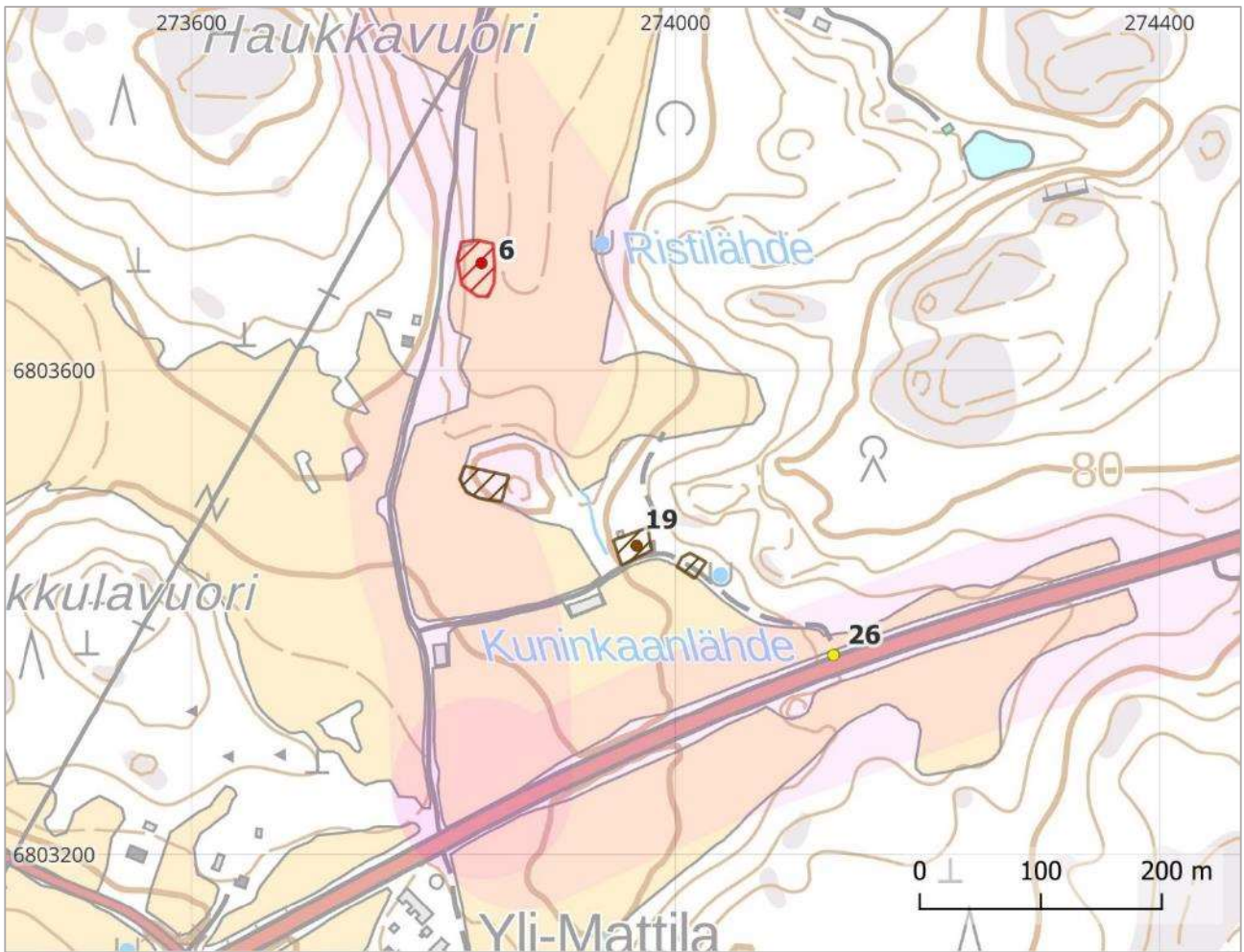
Kulttuuriympäristön palveluikkuna: Asuinpaikka sijaitsee Huittinen-Tampere-tiestä 400 m luoteeseen, Kokemäenjoesta etelään Haukkavuoren itäkaakkoispuolella olevalla pellolla, Alapappilan talosta 400 m etelään. Maaperä rinteellä on kivikkoista savea. Paikalta on löydetty mm. hiottujen kivesineiden kappaleita ja hioimia sekä palanutta savea. Paikalla vuonna 1933 suoritetuissa tutkimuksissa kohdetta pidettiin esineiden valmistuspaikkana.

Inventointihavainnot 2024:

Asuinpaikan alueella kasvoi tarkastushetkellä kauraa, eikä uusia havaintoja saatu. Kohteen rajausta perustuu Äyräpään havaintoihin, sillä myöskään vuosien 2004 tai 2011 inventoinneissa ei tehty uusia havaintoja.

Kuva 9. Mottisen kivekautinen asuinpaikka sijaitsee itään laskevan pellon ylärinteessä. SK.

Kartta 18. Kohteen 6 sijainti. Lähistöllä sijaitsee myös kohteet 19 ja 26. MK 1:6000.

7. Heiskalanniittu

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: maarakenteet, kuopat

Ajoitus: historiallinen (ajoittamaton)

Koordinaatit: N 6802288 E 275837 z 100 m mpy

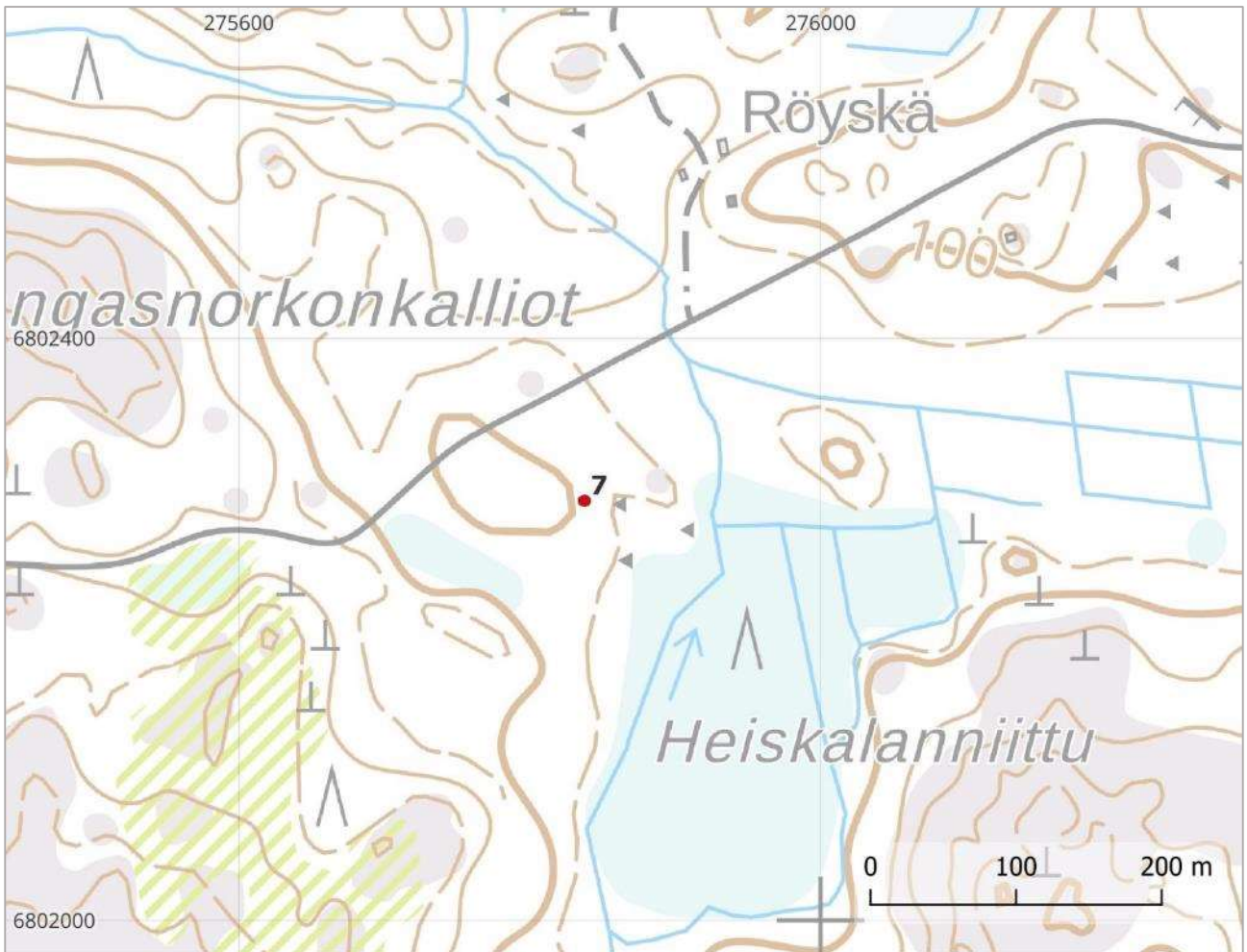
Koordinaattiselite: kuopan keskipiste, GPS maastomittaus

Inventointihavainnot 2024:

Hangasnorkonkallioiden ja Heiskalanniitun kosteikkoalueen välisellä pienellä havumetsäisellä mäellä havaittiin hautamainen kuoppa, jonka ympärillä on loiva valli. Kuopan koko on noin 1,2 x 3,5 metriä ja syvyys noin 0,7 m. Vallin leveys on noin 1,2–1,5 m ja korkeus noin 0,2 m. Kuopan keskelle tehtiin lapionpisto, ja turpeen alla oli hiekkaista sora-moreenia, hiiltä tai nokimaata ei havaittu. Kuoppa muistuttaa nauriskuoppaa, mutta ympäristössä ei havaittu mitään muuta kaskeamiseen viittaavaa (kuten kaskiröykkiöitä). Kohteen tarkka ajoitus ja status eivät selvinneet inventoinnissa.

Kuva 10. Kuoppa sijaitsee avoimessa havumetsässä. Kuvattu lounaaseen. SK.

Kartta 19. Kohteen 7 sijainti. MK 1: 5000.

8. Ruoskakivenmäki

Muinaisjäännöstunnus: 1000034433

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös (oli mahdollinen muinaisjäännös)

Muinaisjäännöstyyppi: tapahtumapaikat, rangaistuspaikat

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6801977 E 271820 z 75 m mpy

Koordinaattiselite: kohteen tunnettu sijaintipiste (kyppi)

Aiemmat tutkimukset: Jussila & Sepänmaa inventointi 2004

Aiemmat tiedot:

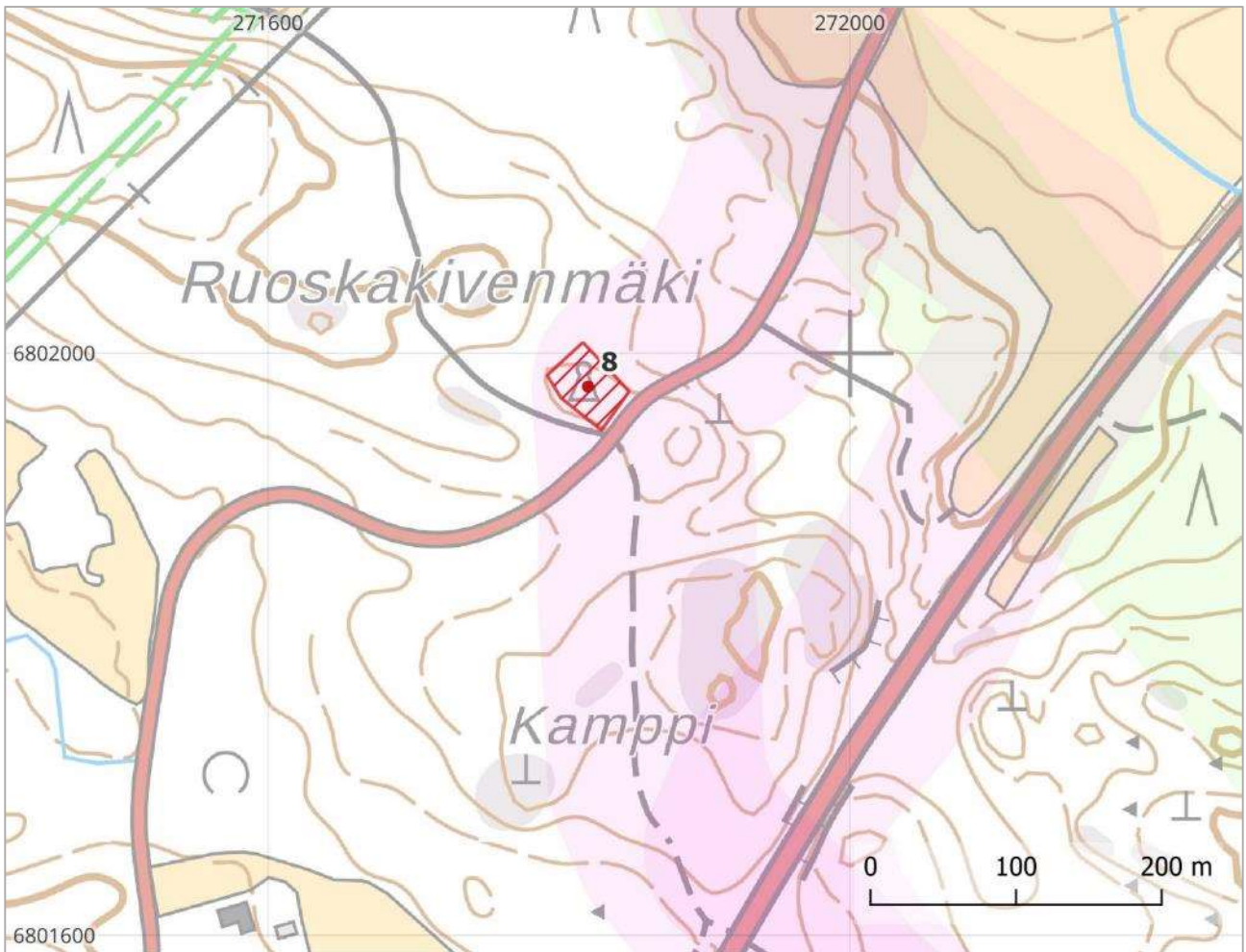
Ruoskakivenmäen itäosassa, vanhan Huittinen-Tammerkoski-maantien luoteispuolella sijainnut mestauspaikka ("afrat plan") on merkitty 1700-luvun lopun/1800-luvun alun isojakokarttaan. Kuvien perusteella paikalla on iso maakivi tai kalliopaljastuma, johon paikannimi liittyy. Kivelle maantieltä johtavan polun varrella on kyltti, jonka mukaan paikalla on aikanaan sijainnut piiskauspaalu ja ehkä aikaisemmin teilipyörä. Paikalla on myös rekonstruktio piiskauspaalusta.

Inventointihavainnot 2024:

Kohde tarkastettiin inventoinnin yhteydessä. Paikka on osoitettu tienviitalla ja infokyltillä ja alue on hoidettu ja siisti. Tunnettuna 1700-luvun tarinapaikkana kohde täyttää kiinteän muinaisjäännöksen kriteerit ja kohteen luokitusta ehdotetaan muutettavaksi.

Kuva 11. Suuren maakiven edustalla sijaitsee piiskauspaalun rekonstruktio. Kuvattu luoteeseen. SK.

Kartta 20. Kohteen 8 sijainti. Haalean punaisella esitetty suunnitellun maakaapelilinjan kulku. MK 1: 5000.

9. Mattilanvuori

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6800912 E 272954 z 80-81 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Rajapyykki sijaitsee Mattilanvuoren ja Vittasuonkallioiden välisellä metsäalueella, länteen laskevassa kivikkoisessa rinteessä. Pyykissä on viisi yksittäistä pystyyn asetettua kiveä, joiden korkeus on noin 40 cm. Keskimmaisessa kivessä on heikosti erottuva hakkaus ”864”.

Paikalla on sijainnut Kilpijoen ja Teukkulan kylien välinen raja, joka näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartassa (A106:12/1–81 Ketola) sekä 1900-luvun alun uusjako- ja pitäjänkartoilla. Pyykki sijaitsee yhä käytössä olevalla kiinteistörajalla.

Kuva 12. Rajamerkissä on viisi yksittäistä kiveä. Kuvattu etelään.

Kartta 21. Kohteen 9 (ja 20) sijainti. MK 1. 5000.

10. Lammelan hautausmaa

Muinaisjäännöstunnus: 988010009

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet

Ajoitus: ajoittamaton/ historiallinen

Koordinaatit: N 6800276 E 274880 z 83–91 m mpy

Koordinaattiselite: aidatun alueen keskipiste

Aiemmat tutkimukset: Unto Salo inventointi 1950

Helmer Salmo tarkastus 1955

Aiemmat tiedot:

Kulttuuriympäristön palveluikkuna: Kohde sijaitsee Huittinen-Tampere -tiestä 3 km ja Kaukosen talosta kilometrin eteläkaakkoon metsäisellä harjulla. Paikalla on 80 m pitkä ja 30 m leveä valli. Se on paikoin lähes pari metriä korkea ja saman verran leveä. Eteläpäässä on aukko.

Inventointihavainnot 2024:

Lämminjärvestä pohjoiseen laskevan pienen puron itäpuolella sijaitsevan harjun ympärillä havaittiin Salmon kuvaama kiviaita. Aidatun alueen koko on lähemmäs 45 x 100 metriä. Aita on paikoitellen (pääosin länsipuolelta) erittäin hyvin säilynyt ja siinä on 5–7 kivikerrosta. Hyvin säilyneissä kohdissa aidan korkeus on noin 1,5 metriä. Itäosassa aita kulkee harjun yli ja on paikoin lähes maantasainen, paikoin muutaman kivikerran korkuinen. Itäkulmassa aita rajautuu suureen siirtolohkareeseen. Leveimmillään aita on noin kaksi metriä leveä ja välillä kapeampi. Länsiosassa harjun kapeimmassa kohdassa on aitaamaton kohta eli ”kulkuaukko”. Suurin osa aitaan käytetyistä kivistä vaikuttaa luontaisilta (pyöristyneitä), mutta osa on lohkoituja. Kivissä ei näy porausjälkiä. Harjun lakialue on luontaisesti melko kivikkoista, kuten myös maasto harjun pohjoispuolella.

Pienen puron länsipuolella, metsätien pohjoispuolella on kolme sammaloitunutta röykkiötä, halkaisijaltaan noin 5*4, 2*6 ja 6 m, korkeus metrin molemmin puolin. Niiden pohjoispuolella on suorakulmainen, 4*6 m kokoinen avoin kellarikuoppa(?) ja mahdollisen rakenteen kulmaus, jonka korkeus on noin 80 cm ja leveys noin 40 cm ja 100 cm välillä. Metsätien eteläpuolella kulkee lähes kiinteistörajan suuntainen kiviaita/ valli, jonka pituus on noin 27 metriä, korkeus noin 50 cm ja leveys 1,5–2 metriä. Sen eteläpuolella epämääräinen röykkiö, halkaisijaltaan noin 5 m. Kiviaitaa/-vallia on myös edellisten itäpuolella, tosin hyvin epämääräisenä ja osin tulkinnanvaraisena. Puron varrella on myös moderneja, ruoppauksessa syntyneitä kivikasoja ja metsätien vieressä raivauskivikoita.

Harjua ympäröivä kiviaita on paikoin niin hyvin säilynyt, ettei se vaikuta rautakautiselta puolustusvarustukselta. Vanhoilta kartoilta (1700–1900-luvut) ei myöskään löytynyt mitään, mikä suoraan selittäisi kivirakentei. Rakenteiden pohjois- ja eteläpuolilla on peltoalueita, jotka on merkattu jo isojakokarttaan. Alueella havaitut rakenteet sijoittuvat Teukkulan kylän Hulttisen talon maille. Mitä todennäköisimmin rakenteet liittyvät elinkeinohistorialliseen toimintaan, kuten kaskeamiseen tai metsälaitumiin, mutta paikan tarkempi määrittäminen

vaatisi kohdennetumpia tutkimuksia. Kohteelle tehtiin aluerajaus, joka sisältää alueelta tavatut kivirakenteet. Kohteen sijaintipiste korjattiin aidatun harjun keskelle.

Kuva 13. Harjua ympäröivän aidan lounaissivu on säilynyt parhaiten. Kuvattu koilliseen. SK.

Kuva 14. Harjua ympäröivän aidan pohjoisreunaa. Kuvattu kaakkoon. SK.

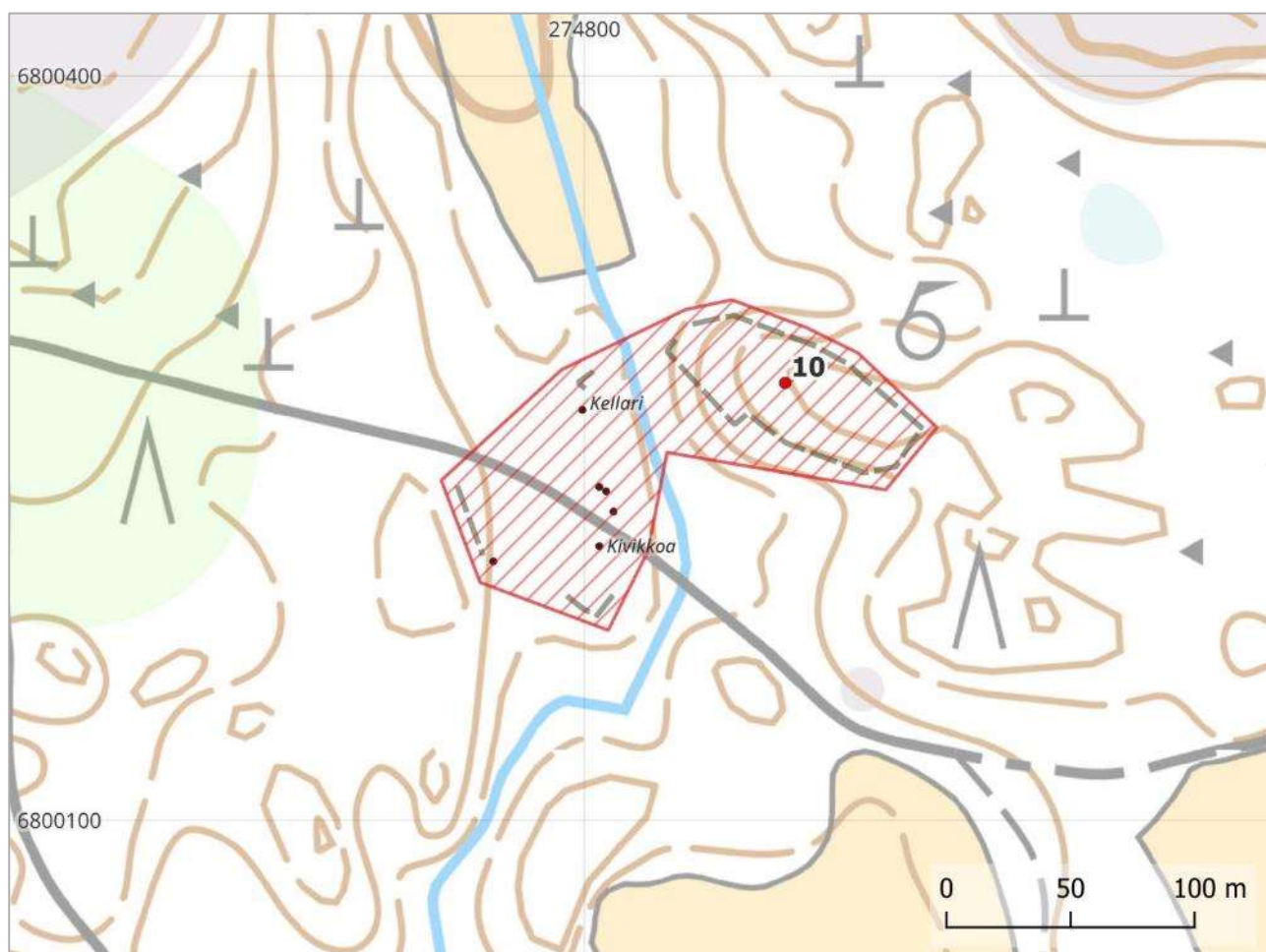
Kuva 15. Puron länsipuolella havaittu kellarikuoppa. Itään. TT.

Kuva 16. Mahdollista rakennuksen perustusta puron länsipuolella, metsäautotien pohjoispuolella. Kaakkoon. TT.

Kuva 17. Metsätien eteläpuolella sijaitsevaa kiviaitaa/ valla. Kaakkoon. TT.

Kartta 22. Kohteen 10 sijainti. Harmaalla katkoviivalla esitetty alueella havaitut kiviaidat, nimeämättömät mustat pisteet ovat röykkiöitä.

11. Pirtinkorpi 2

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppe: kivistä rakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6799412 E 275535 z 84,5 m mpy

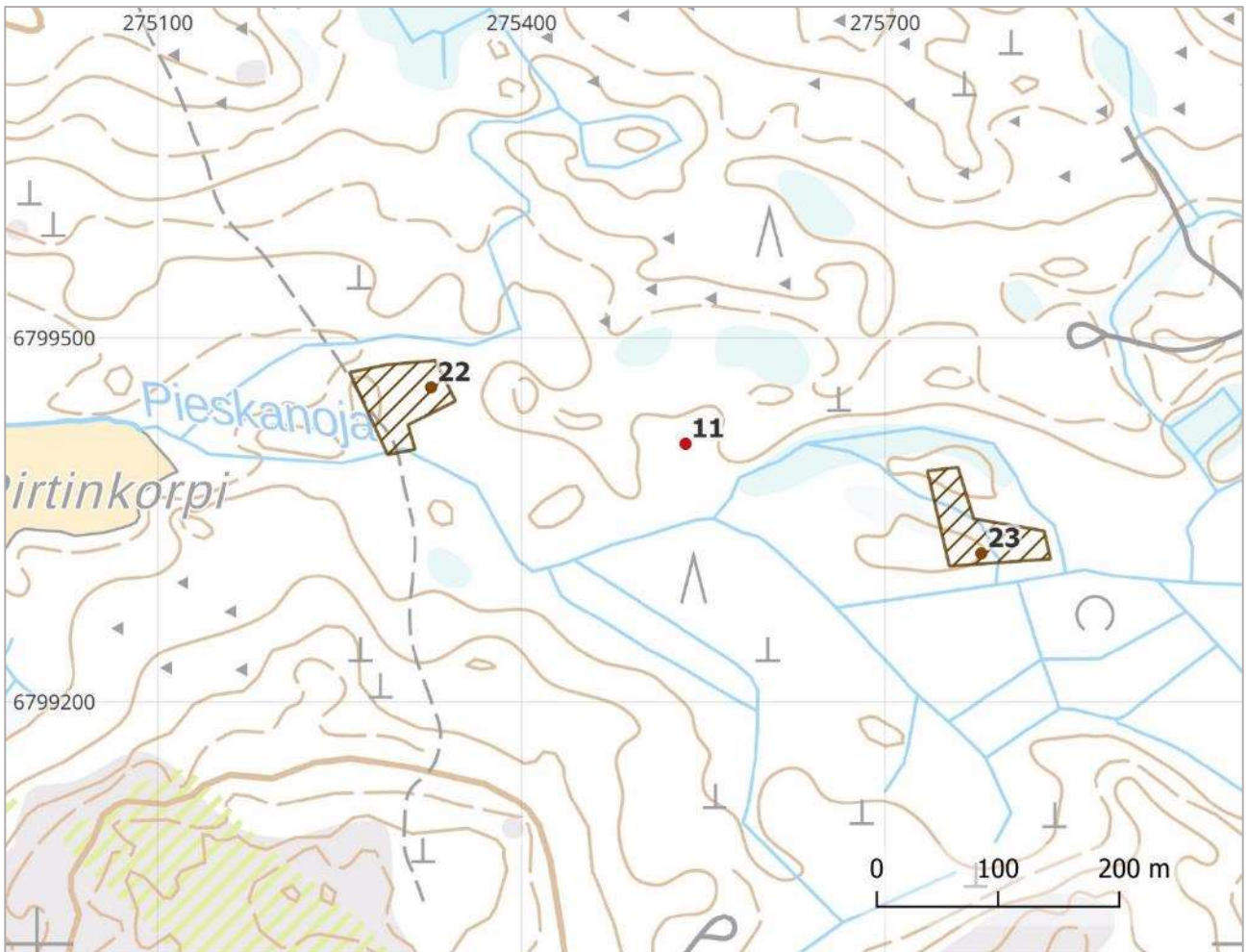
Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Pirtinkorven ja Suonpuolen välisellä metsäalueella, nykyisten kiinteistörajojen taitepisteessä sijaitsee rajakivi. Kivi on kaatunut ja sen koko on noin 40 x 20 cm ja korkeus noin 20 cm. Kiveen on hakattu nro 8. Paikalla on sijainnut Teukkulan ja Ulvin kylien välinen raja, joka näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartalla (A106:12/1–81 Ketola).

Kuva 18. Rajakiven eteen on asetettu muovinen aurausviitta. Kuvattu kaakkoon. SK.

Kartta 23. Kohteiden 11, 22 ja 23 sijainnit. MK 1: 6000.

12. Suonpuoli 2

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6799743 E 276008 z 95 m mpy

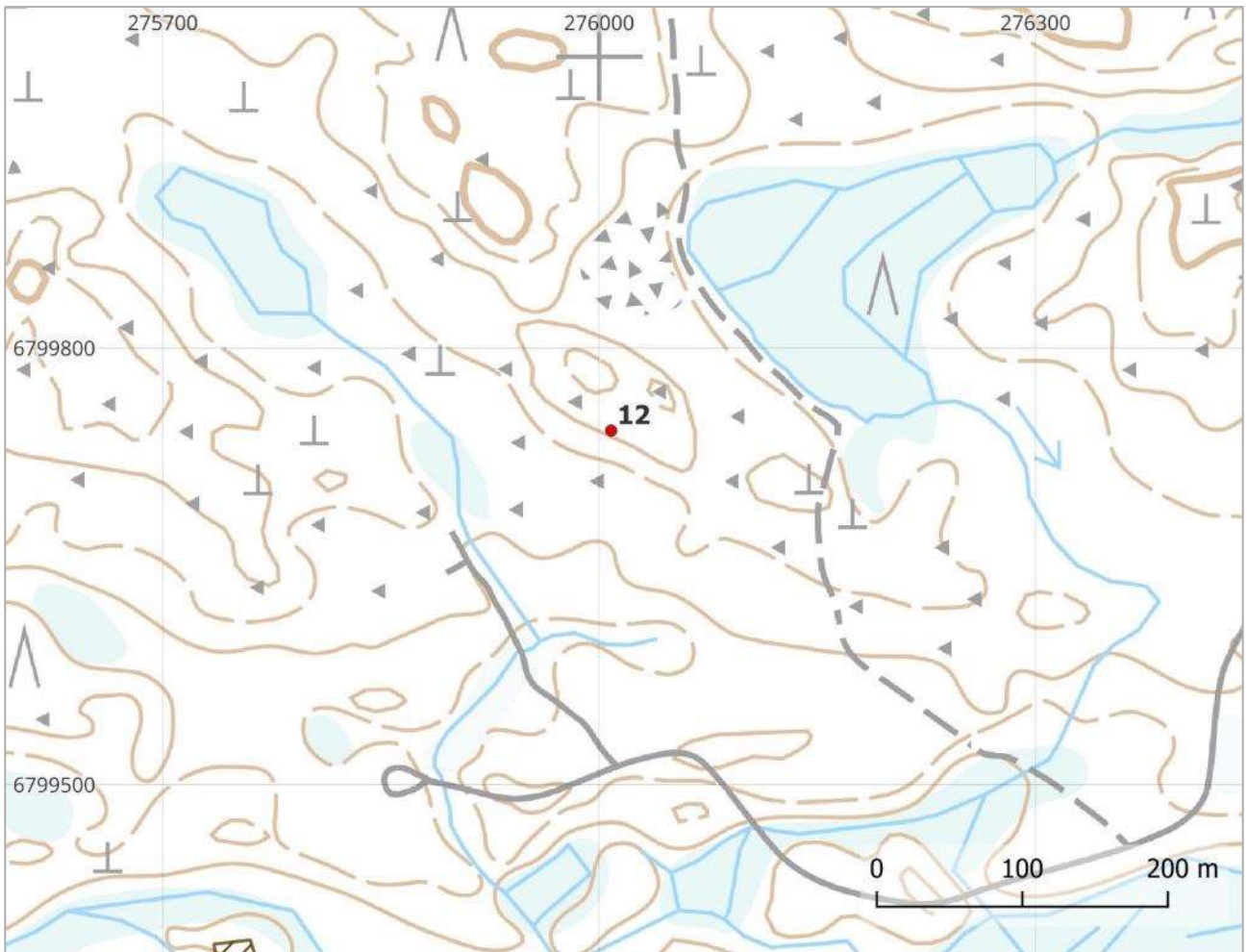
Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Suonpuolen kosteikkoalueen pohjoispuolisella, kivikkoisella metsäalueella havaittiin rajamerkki. Paikalla on noin 80 cm korkea viisarikivi, johon on hakattu nro 845. Sen kolmella sivulla on noin 50 cm korkeat kivet. Paikalla on sijainnut Ulvin ja Mielanniemen kylien välinen raja, joka näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartalla (A106:12/1–81 Ketola). Pyykki sijaitsee yhä käytössä olevalla kiinteistörajalla.

Kuva 19. Viisarikiven vieressä on kolme matalampaa kiveä. Kuvattu lounaaseen. SK.

Kartta 24. Kohteen 12 sijainti. MK 1: 5000.

13. Ajoksenkangas

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6800196 E 276546 z 95,5 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

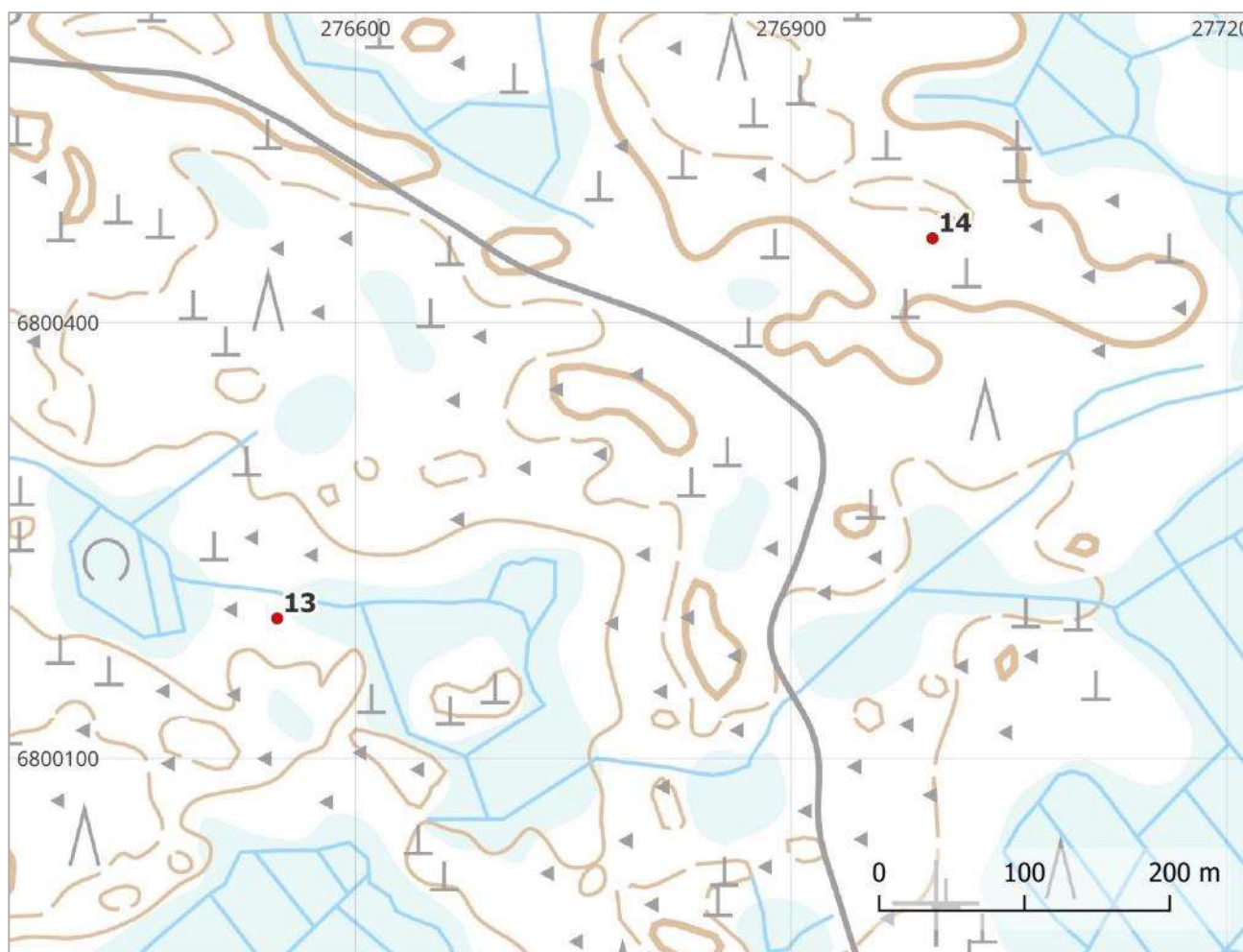
Inventointihavainnot 2024:

Nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä sijaitsee noin 45 cm korkea lohkokivi. Kiven leveys on noin 30 cm ja syvyys noin 20 cm. Kivestä ei havaittu hakkauksia.

Paikalla on sijainnut Mielanniemen ja Hoipolan kylien välinen raja, joka näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartalla (A106:12/1–81 Ketola) ja 1900-luvun alun uusjakokartalla. Pyykki sijaitsee yhä käytössä olevalla kiinteistörajalla.

Kuva 20. Rajapyykki lapion edessä. Pohjoiseen. TT.

Kartta 25. Kohteiden 13 ja 14 sijainnit. MK 1: 5000.

14. Teerineva

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyypit: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6800458 E 276997 z 103 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä sijaitsee viisarikivimäinen rajapyykki, jonka korkeus on noin 70 cm, leveys noin 40 cm ja paksuus noin 15 cm. Viisarikivessä hakkaus 795, sama merkintä kuin uusjakokartassa. Reilun puolen metrin etäisyydellä pyykkikivestä on pystyssä kaksi tätä pienempää kiveä, joista ei havaittu hakkauksia.

Paikalla on sijainnut Hoipolan ja Jaamalan kylien välinen raja, joka näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartalla (A106:12/1–81 Ketola) ja 1900-luvun alun uusjakokartalla. Pyykki sijaitsee yhä käytössä olevalla kiinteistörajalla.

Ks. kartta edellisen kohteen yhteydestä.

Kuva 21. Teerinevan rajapyykkikivet. Kaakkoon. TT.

15. Teerineva 2

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6801157 E 277892 z 102 m mpy

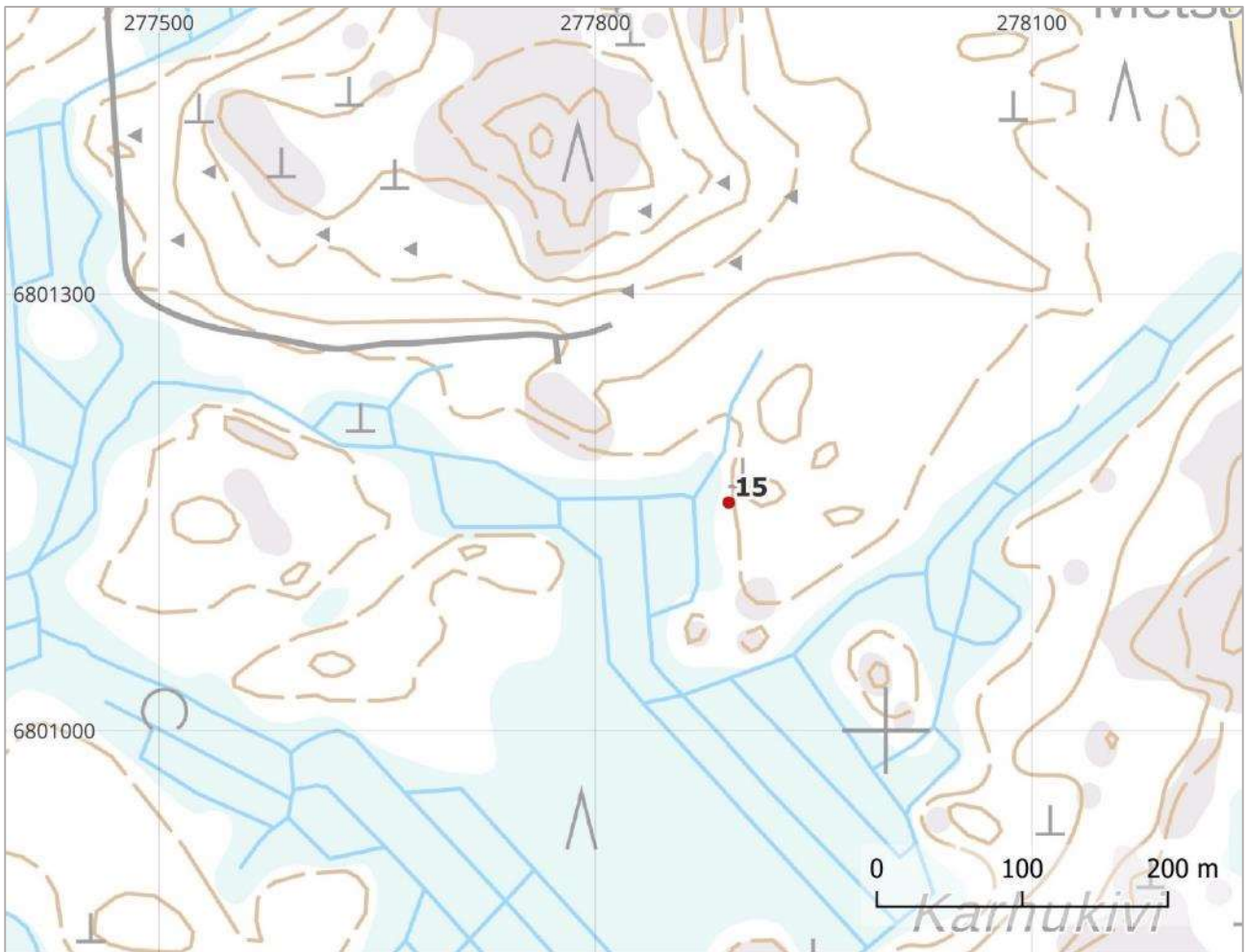
Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Teerinevan kosteikkoalueen koillispuolella, mäntyvaltaisessa sekametsässä havaittiin sammaloitunut rajapyykki. Pyykissä on neliön muotoinen kiviperustus, jonka halkaisija on noin 1,3 metriä ja korkeus noin 0,9 metriä. Se on kasattu noin 60–80 cm kokoisista kivistä ja rakenteessa on ainakin kolme kivikertaa. Paikalla on sijainnut Kiikan ja Tyrvään pitäjien raja sekä Kulmuntilan ja Soinilan kylien raja. Raja näkyy 1700-luvun isojako- ja 1800–1900-lukujen pitäjänkartoilla ja paikalla on yhä käytössä oleva kiinteistörajojen taitepiste.

Kuva 22. Rajapyykki kuvattuna etelään. ML.

Kartta 26. Kohteen 15 sijainti. MK 1: 5000.

16. Metsäpirtti

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6801512 E 278394 z 103 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

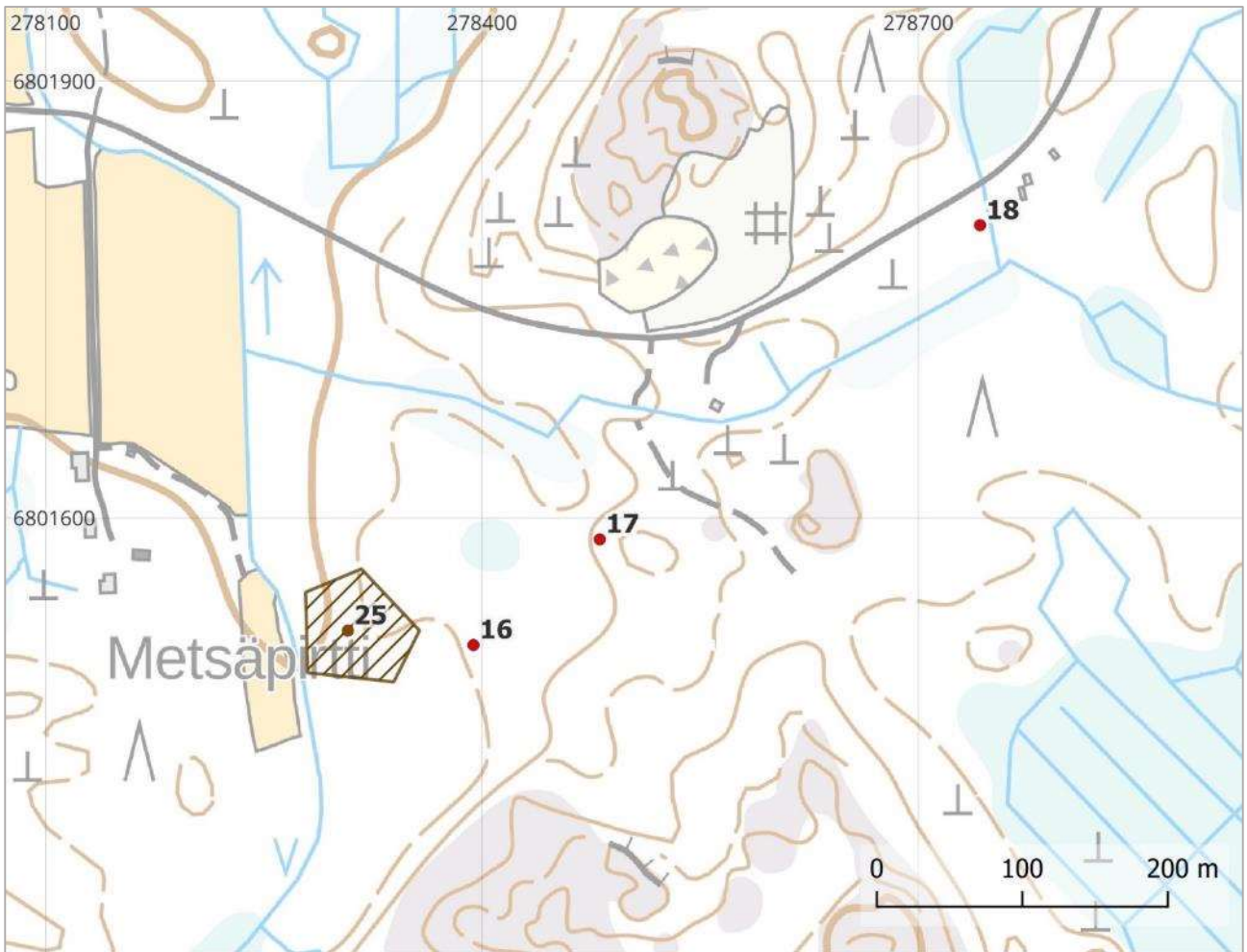
Inventointihavainnot 2024:

Nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä sijaitseva rajapyykkikivi, jonka korkeus on noin 35 cm, leveys noin 40 cm ja paksuus noin 20 cm. Kiven itä laidalla on hakkaus 785. Kiven pohjoispuolella, noin metrin etäisyydellä on tätä pienempi pystykivi, jossa ei ole hakkauksia.

Paikalla on sijainnut Soinilan ja Tyrväänkylän raja. Rajalinja näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartalla (A106:12/1–81 Ketola) ja 1920-luvun pitäjänkartalla.

Kuva 23. Metsäpirtin rajakivet. Länteen. TT.

Kartta 27. Kohteiden 16-18 sekä 25 sijainnit. MK 1: 5000.

17. Metsäpirtti 2

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: kivrakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6801585 E 278480 z 106 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä sijaitsee kivinen rajapyykki, jonka korkeus on noin 80 cm, leveys noin 50 cm ja paksuus noin 25 cm. Pyykin länsireunalla on hakkaus 784.

Paikalla on sijainnut Näntölän kylän ja Tyrväänkylän raja. Rajalinja näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartalla (A106:12/1–81 Ketola) ja 1920-luvun pitäjänkartalla. Ks. kartta edellisen kohteen yhteydestä.

Kuva 24. Isojen maakivien väliin sijoittuva rajapyykki. Kaakkoon. TT.

18. Huhtaniitty

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyypit: kivirakenteet, rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: N 6801801 E 278742 z 109 m mpy

Koordinaattiselite: kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot 2024:

Huhtaniituntien eteläpuolella mäntymetsässä havaittiin yksittäinen sammaloitunut kivi, jonka leveys on noin 40 cm ja korkeus on noin 45 cm. Paikalla on sijainnut Näntölän ja Tyrväänkylän raja. Rajalinja näkyy Jokisivun jakokunnan isojakokartalla (A106:12/1–81 Ketola) ja selvemmin 1920-luvun pitäjänkartalla. Ks. kartta kohteen 16 yhteydestä.

Kuva 25. Yksittäinen rajakivi sijaitsee mustikkavarvikossa. Kuvattu itään. SK.

Muut kulttuuriperintökohteet

19. Kuninkaanlähde B

Muinaisjäännöstunnus: 1000006852

Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat, kivirakenteet, torpat

Ajoitus: historiallinen (1800-luku)

Koordinaatit: N 6803455 E 273968 z 60–63 m mpy

Koordinaattiselite: kohteen tunnettu sijaintipiste (kyppi)

Aiemmat tutkimukset: Timo Jussila/Mikroliitti Oy inventointi 2004

Hannu Poutiainen, Tapani Rostedt ja Timo Jussila inventointi 2011

Vadim Adel arkistotutkimus 2022

Aiemmat tiedot:

Kulttuuriympäristön palveluikkuna: Kolme tarkemmin ajoittamatonta kivirakennetta (rakennuksen pohja, tulisija, jonka ympärillä epämääräistä kiviperustusta, ja mahdollinen toinen tulisijan raunio) sijaitsee Kuninkaanlähteen länsipuolella pellon reunassa olevassa metsikössä. Inventointiraportin mukaan kohde on ilmeisesti suhteellisen nuori eikä isojakokartalla 1775 alueella ole asutusta. Senaatin kartaston mukaan kohteen keskimmäisen osa-alueen pohjoispuolella, tien N-puolella, ojan (lännessä) ja mäen (idässä) välissä on sijainnut talon/torpan pihapiiri ja idempänä, tien varrella ulkorakennus. Asuinpaikkaa ei ole merkitty Kuninkaan kartastoon, 1800-luvun pitäjänkarttaan eikä Kalmbergin kartastoon, ja se ajoittunee vasta 1800-luvun loppuun.

Inventointihavainnot 2024:

Kohteeseen Kuninkaanlähde B kuului kolme erillistä aluerajausta. Näistä läntisin sijaitsee inventoitavan maakaapelilinjan kohdalla. Se sijaitsee pienellä pellon keskeltä kohoavalla mäenkumpareella. Mäen laella havaittiin Jussilan 2004 kuvailema mahdollisen rakennuksen jäännös, eli pieni kiven ja maan sekainen kasa (halk. noin 1,3 metriä, korkeus 0,4 m) ja suurehkoja (n. 50 cm) kiviä maassa sen ympärillä (sijainti N 6803508 E 273846). Mäellä kasvaa omenapuita ja alue niiden ympärillä oli inventointihetkellä melko heinikkoinen, joten havainnointimahdollisuudet eivät olleet parhaat mahdolliset.

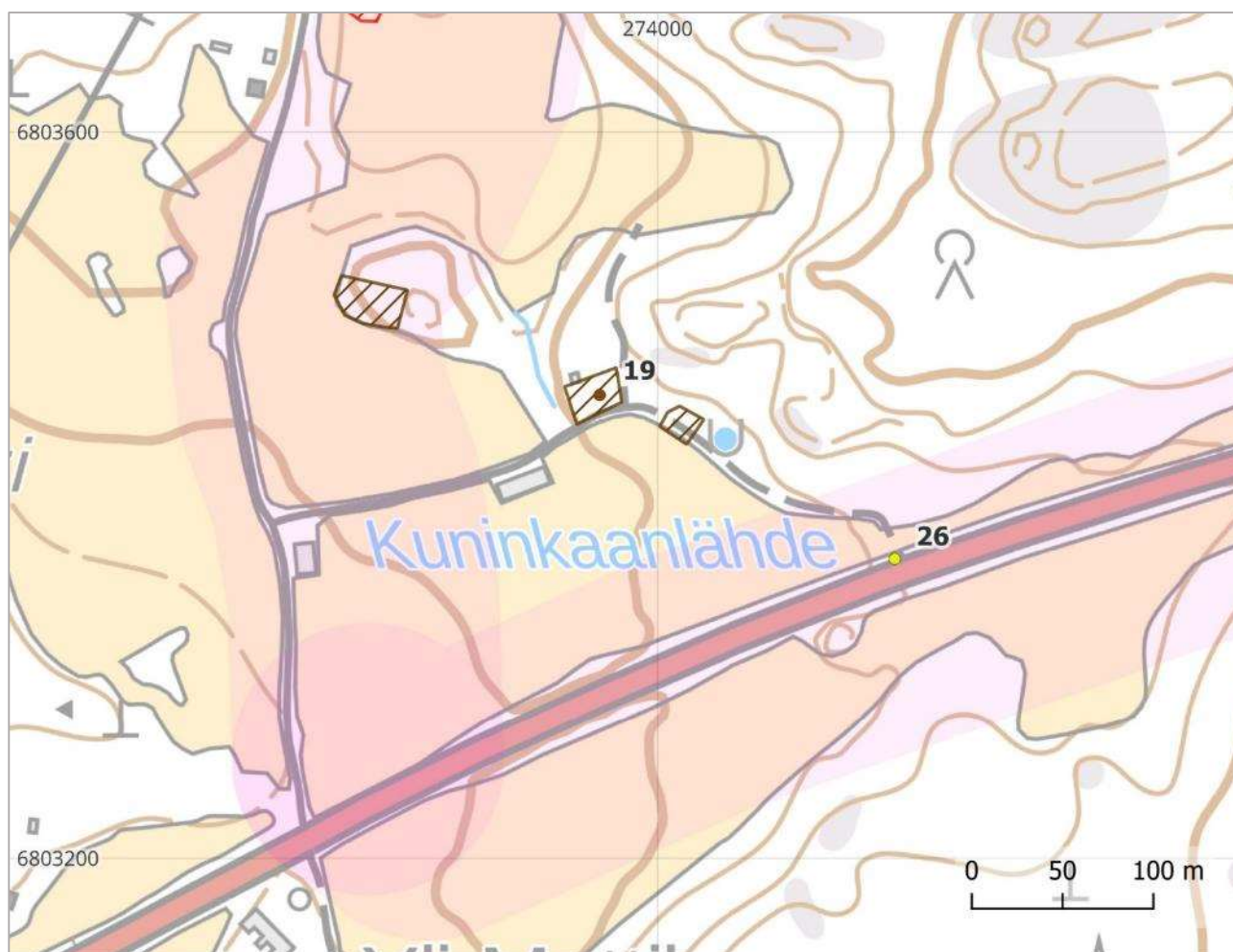
Kohteen kaksi muutakin aluerajausta tarkastettiin pikaisesti. Aluerajauksista keskimmainen on modernin maankäytön muovaamaa eikä Jussilan kuvaamaa kivijalkaa havaittu. Alueella on hiekkakasa sekä todennäköisesti rakennuksen kivijalasta peräisin oleva kivikasa pellon reunassa. Aluerajauksista läntisin oli todella tiheän kasvuston peittämää, eikä mitään havaintoja ollut mahdollista tehdä.

Kuva 26. Kuvan etualalla kohteen läntisimmän aluerajauksen kohdalla havaittu kivikasa. Taustalla omenapuita. Kuvattu koilliseen. SK.

Kuva 27. Kuninkaanlähde B:n sijaintipisteen kohdalla maa on muokattua eikä paikalla havaittu rakennuksen jäänteitä. Kuvattu pohjoiseen. SK.

Kartta 28. Kohteiden 19 ja 26 sijainnit. Haalean punaisella esitetty suunnitellun maakaapelilinjan kulku. MK 1: 4000.

20. Vittasuonkalliot

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: kivirakenteet, latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Koordinaatit: N 6800602 E 273039 z 105 m mpy

Koordinaattiselite: etelänpuoleisen rakenteen sijainti, GPS-maastomittaus

Inventointihavainnot 2024:

Vittasuonkallion lakialueen lounaisosassa sijaitsee kaksi avokalliolle tehtyä ja jäkälän peittämää kivirakennetta. Etelänpuoleisessa rakenteessa on puolipyörän muotoinen kivistä ladottu kehä, jonka pohjoisreunassa, kehän sisäpuolella on pienehkö (halk. noin 1,3 m) kasa kiviä. Rakenteen korkeus on 15–20 cm ja kivien koko on keskimäärin 20–60 cm. Kokonaisuudessaan rakenne on noin 4,5 metriä leveä.

Toinen kivilatomus sijaitsee ensimmäisestä noin 14 metriä pohjoiseen. Kalliopinnalle ladottu rakenne on pyöreähkö ja sen halkaisija on noin 2 metriä ja korkeus 10–20 cm. Kivien koko on noin 10–50 cm. Suuremmat kivet on aseteltu rakenteen reunoille. Pohjoispuoleisen rakenteen sijainti on N 6800617 E 273045.

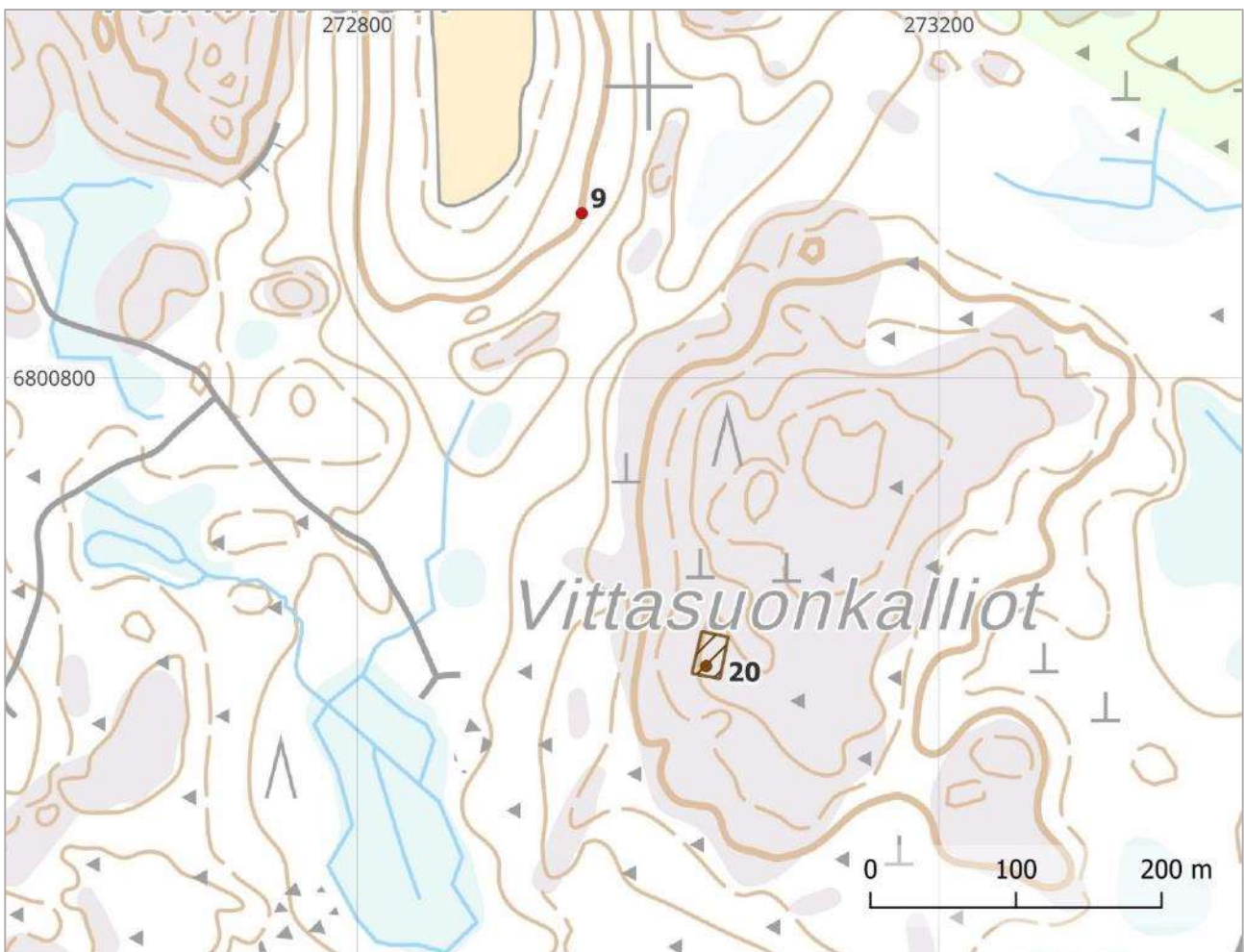
Vanhoilta kartoilta ei havaittu mitään, mikä selittäisi rakenneteen tyyppiä tai ajoitusta. Kivet ovat kuitenkin paksun jäkälän peittämiä, joten kovin nuori rakenne tuskin on.

Kuva 28. Kivirakenteista eteläpuoleinen kuvattuna etelään. ML.

Kuva 29. Pohjoisenpuoleinen kivirakenne. Kuvattu luoteeseen. ML.

Kartta 29. Kohteen 20 sijainti. MK 1: 5000.

21. Haila

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat, torpat

Ajoitus: historiallinen (1800–1900-lukujen taite)

Koordinaatit: N 6800542 E 275874 z 94–95,5 m mpy

Koordinaattiselite: torpan pihapiirin keskipiste

Inventointihavainnot 2024:

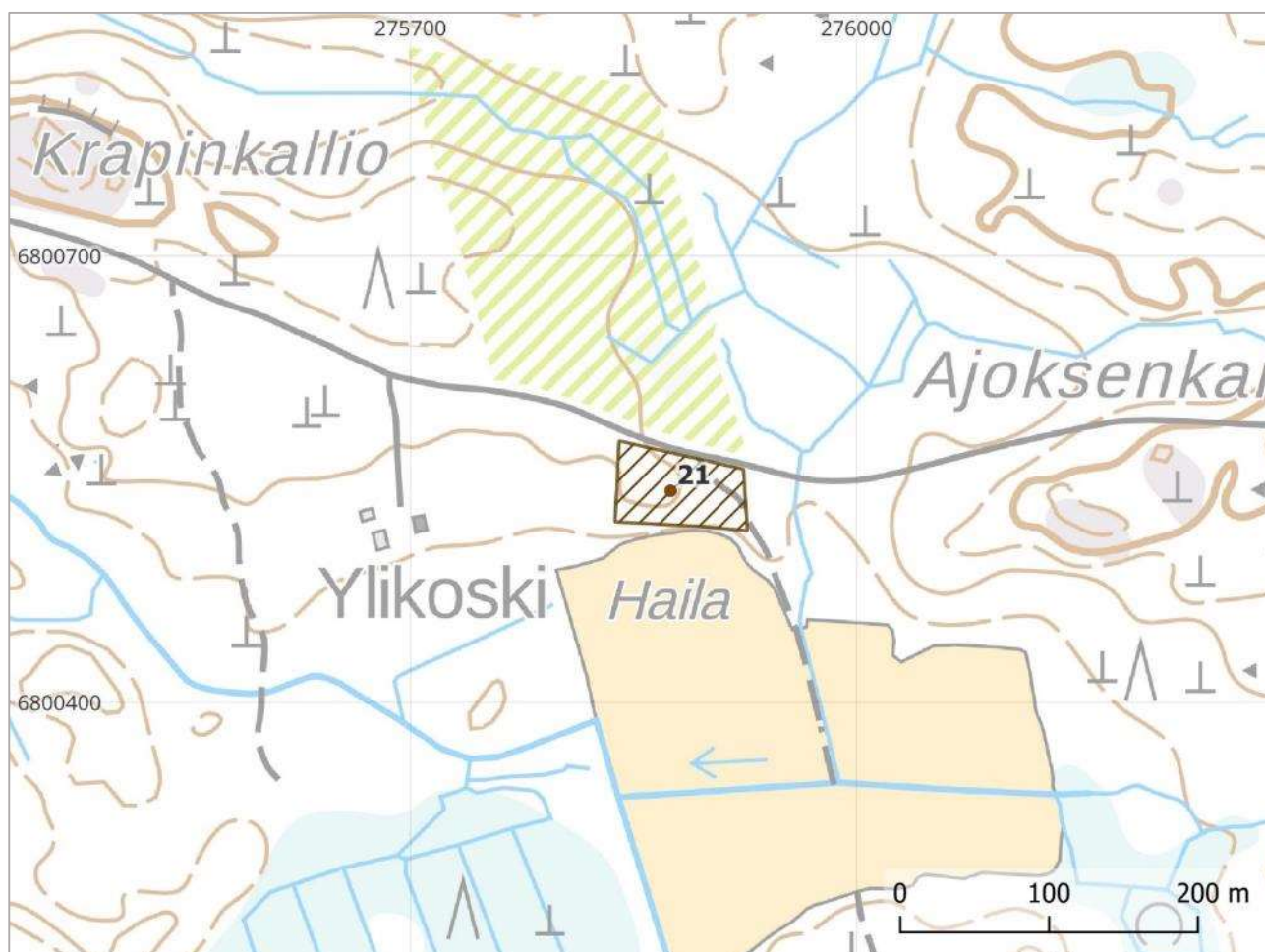
Hailan torppa on merkitty vuoden 1907 senaatinkartalle ja se on autioitunut peruskarttojen mukaan vasta vuoden 1986 jälkeen. Pieskanmaantien eteläpuolella on havaittavissa korkeiden puiden reunustama pusikoitunut pihapiiri. Korkean aluskasvillisuuden vuoksi havainnointimahdollisuudet olivat melko heikot. Heinikon seasta havaittiin lohkotuista kivistä tehty rakennuksen kivijalka, jonka vieressä on muovirooskaa. Tontilta havaittiin myös iso ja laakea maakivi, johon on hakattu mahdollisesti numero 117, ja kirjaimet HU ja niiden alla HH. Kohteen aluerajaus tehtiin vuoden 1961 kartan perusteella.

Kuva 30. Todennäköisesti ulkorakennukseen kuuluvan kivijalan reuna erottui korkean kasvuston keskeltä. Kuvattu pohjoiseen. SK.

Kuva 31. Tontin luoteiskulmassa on laakea maakivi, jossa on hakkauksia. SK.

Kartta 30. kohteen 21 sijainti. MK 1: 5000.

22. Pirtinkorpi

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat, torpat

Ajoitus: historiallinen (1800–1900-lukujen taite)

Koordinaatit: N 6799459 E 275325 z 84–86 m mpy

Koordinaattiselite: uunin raunioiden sijainti

Inventointihavainnot 2024:

Pirtinkorvessa, samannimisen kallioalueen pohjoispuolella on sijainnut torppa vuoden 1907 senaatinkartalla. Torppa on ilmeisesti ollut asuttuna melko lyhyen aikaa, sillä vuoden 1961 peruskartalla on enää yksi autioksi merkitty rakennus. Torpan alueelle vie heinittynyt metsäpolku. Polun itäpuolella on melko tuore hakkuuaukea ja maan pintaa peitti korkea aluskasvillisuus. Maastosta havaittiin kuitenkin neliskulmainen, noin 3 x 3 metrin kokoinen ja 2 metriä korkea uunin raunio ja sen ympärillä rakennuksen kivijalkaan kuuluneita kiviä. Uunin länsipuolella, metsäpolun reunassa on myös kaksi muuta mahdollisesti rakennuksiin liittyvää kivikasaa tai uunin rauniota. Torpan länsipuolella on kulkenut polku etelään ja senaatinkartalle on merkitty pienen puron yli kulkeva silta. Purossa on säilynyt sillan jäänteitä, muutamia pystypaaluja ja lankkuja, jotka ovat uponneet mutaan. Kohteen aluerajaus tehtiin vuoden 1961 kartan perusteella.

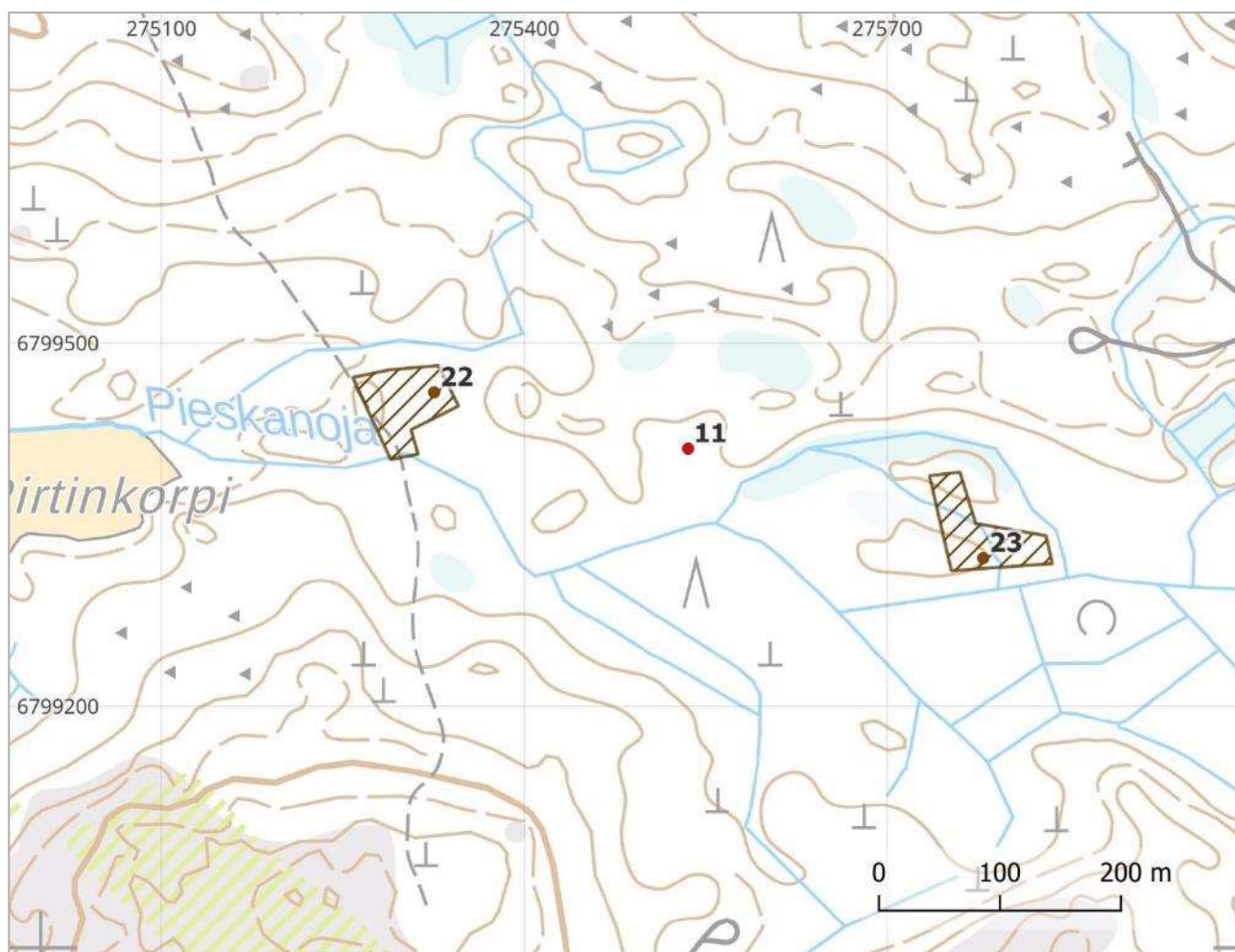
Kuva 32. Pirtinkorven uunin raunio sijaitsee heinittyneellä hakkuuaukealla. Kuvattu lounaaseen. SK.

Kuva 33. Metsäpolun vieressä havaittu kivikasa tai uunin raunio. Kuvattu itään. SK.

Kuva 34. Torpan eteläpuolella sijaitsevassa purossa on pienen puisen sillan jäänteet. SK.

Kartta 31. Kohteiden 11, 22 ja 23 sijainnit. MK 1: 6000.

23. Suonpuoli

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat, torpat

Ajoitus: historiallinen (1800–1900-lukujen taite)

Koordinaatit: N 6799322 E 275779 z 84–85 m mpy

Koordinaattiselite: uunin raunioiden sijainti, GPS- maastomittaus

Inventointihavainnot 2024:

Pirtinkorven ja Suonpuolen kosteikkoalueen välisellä metsäalueella on sijainnut torppa vuoden 1907 senaatinkartalla. Torppa on ollut asuttuna melko lyhyen aikaa, sillä sitä ei näy enää vuoden 1961 peruskartalla. Paikalla on tehty metsänhoitotöitä joitakin vuosikymmeniä sitten ja alueella kasvaa paikoitellen melko tiheääkin nuorehkoa kuusikkoa ja maasto on joiltain kohdin modernin maankäytön muovaamalta. Pienen mäen loivassa rinteessä havaittiin sammaloitunut uunin raunio, jonka koko on noin 3 x 4 metriä ja korkeus noin 1,5 metriä. Uunin läheisyydessä havaittiin pyöreä, noin metrin kokoinen ja syvyinen maakuoppa, mahdollisesti kaivo. Torpan ympäristössä (noin 50 metrin säteellä uunista) havaittiin muutamia maakivien juureen kasattuja kivikoita/ röykkiöitä, jotka ovat mitä todennäköisimmin raivaus- tai kaskiröykkiöitä. Kohteen aluerajaus tehtiin senaatinkartan ja maastohavaintojen perusteella. Ks. kartta edellisen kohteen yhteydestä.

Kuva 35. Kuusimetsässä sijaitseva sammaloitunut uuninraunio. SK.

Kuva 36. Uunin raunion läheisyydessä havaittu kuoppa, mahdollisen kaivon jäänne. SK.

Kuva 37. Torpan ympäristössä havaittiin muutamia suurten maakivien juureen kasattuja kivikoita. SK.

24. Raitakorpi

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat, torpat

Ajoitus: historiallinen (1800–1900-lukujen taite)

Koordinaatit: N 6798856 E 276373 z 87 m mpy

Koordinaattiselite: kuopan keskipiste, GPS maastomittaus

Inventointihavainnot 2024:

Pieskansuon eteläpuolella on sijainnut torppa vuoden 1907 senaatinkartalla. Se on merkitty asutuksi vielä vuoden 1961 peruskartalle ja on autioitunut vuoteen 1979 mennessä. Alueella havaittiin heinittynyt pihapiiri, jonka maaperä vaikutti paikoitellen modernin maankäytön muovaamalta. Kasvillisuus ulottuu paikoin reiden korkeudelle ja ympäristöä oli hankala havainnoida olosuhteiden vuoksi. Torpan pihapiirissä havaittiin hautamainen 3 x 4,5 metrin kokoinen ja noin 1 metrin syvyinen kuoppa. Kuopan ympärillä on valliä, jonka leveys on noin 1 m ja korkeus noin 0,2 metriä. Torpan alueelta ei havaittu muita rakenteita, mutta niitä voi mahdollisesti sijaita korkeassa heinikossa. Kohteen aluerajaus tehtiin vuoden 1961 kartan perusteella.

Kuva 38. Torpan pihapiirissä havaittu kuoppa kuvattuna itään. ML.

25. Kallionsivu

Muinaisjäännöstunnus: uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat, torpat

Ajoitus: historiallinen (1800–1900-lukujen taite)

Koordinaatit: N 6801522 E 278307 z m mpy

Koordinaattiselite: torpan pihapiirin keskipiste

Inventointihavainnot 2024:

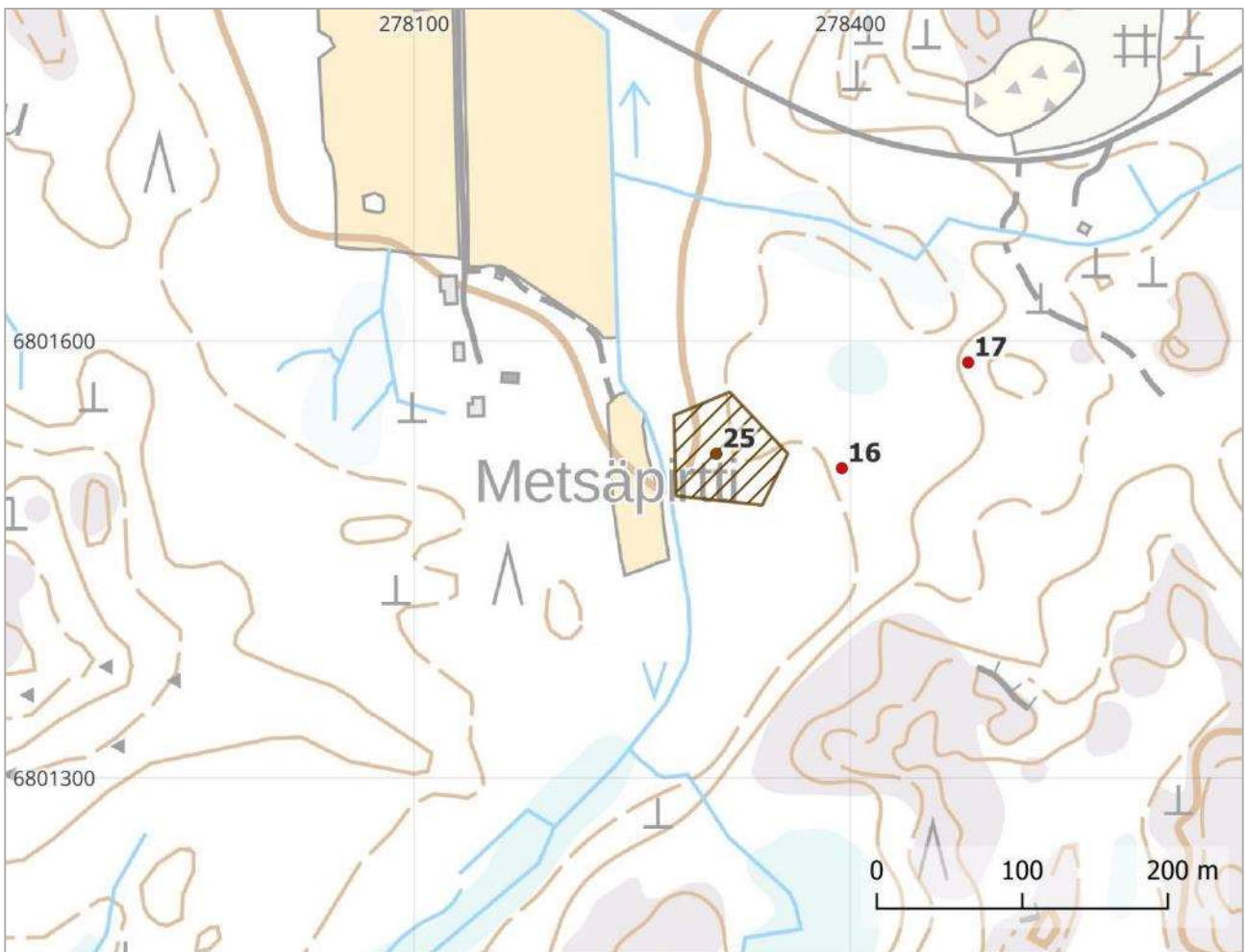
Vuoden 1907 senaatinkartan mukaan Linnankallioiden mäkialueen pohjoispuolella on sijainnut kaksi torppaa, Linnainmaa ja Kallio. Linnainmaan talo/torppa on yhä paikallaan ja asuttu, mutta Kallio on autioitunut 1960-luvun jälkeen ja sen alue tarkastettiin maastossa. Paikalla on vanhemman puuston rajaama avoin pihapiiri, jota peitti tarkastushetkellä korkea aluskasvillisuus. Pihapiirin reunassa havaittiin rakennuksen kivijalka, kellari ja portaat. Heinikossa havaittiin todennäköisesti ulkorakennuksen kivijalan reunaa. Kohteen aluerajaus tehtiin maastohavaintojen ja vuoden 1961 kartan perusteella. Tila on Kallionsivu- niminen 1920-luvun pitäjänkartassa.

Kuva 39. Todennäköinen vanhan päärakennuksen raunio. Etualan kellarin suuaukko on sijainnut rakennuksen pohjoislaidalla. Kuvan taustalla erottuu lapion varsi ja kahva; lapio on pystyssä laonheen uunin kohdalla. Eteläkaakkoon. TT.

Kuva 40. Torpan pihapiiri on yhä avoin, mutta heinittynyt. SK.

Kartta 32. Kohteen 25 sijainti. MK 1: 5000.

Löytöpaikat

26. Kuninkaanlähde D

Muinaisjäännöstunnus: 1000003676

Muinaisjäännösstatus: löytöpaikka

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Koordinaatit: N 6803365 E 274131 z 63–65 m mpy

Koordinaattiselite: kohteen tunnettu sijaintipiste (kyppi)

Aiemmat tutkimukset: Timo Jussila inventointi 2004

Aiemmat löydöt: KM 34479:1–2 kvartsia (diar. 2004)

Aiemmat tiedot:

Kulttuuriympäristön palveluikkuna: Löytöpaikka sijaitsee Kilpijoen pohjoispuolella, valtatie 41:n varrella, tien molemmin puolin. Tien pohjoispuolelta, sen reunasta on kvartsikaavin ja tien eteläpuolelta on kaksi kvartsi-iskosta. Jussilan (2004 mukaan) kyseessä saattaa olla rippeet, ellei enemmänkin, osin tien alle jääneestä asuinpaikasta.

Inventointihavainnot 2024:

Paikalla käytiin inventoinnin yhteydessä. Peltö oli inventointihetkellä viljalla, eikä tarkempia havaintoja ollut mahdollista tehdä. Muutenkin löytöpaikan tarkempi rajausta ja mahdollisten asuinpaikkakerrostumien rajaaminen vaatisi kohdennettumpia tutkimuksia, kuten tarkkuusinventointia. Ks. kartta kohteen 19 yhteydestä.

Kuva 41. Löytöpaikka sijaitsee Huttistentien varrella. Kuvattu lounaaseen. SK.

Lähteet

Painetut:

- Impola, H; Peuraniemi, P ja Siltanen, P. 2015. Kämmäkkä- kylä neljässä kunnassa (Kiikka, Tyrvää, Huittinen, Keikyä). Kämmäkan kyläseurakunta 2015

Tutkimusraportit:

- Jussila, Timo 2004. Äetsän kunnan kaava-alueiden (Kokemäenjoen laakso, pohjoisen pienjärvet) muinaisjäännettösinventointi 2004. Mikroliitti Oy
- Poutiainen, Hannu, Rostedt, Tapani, Jussila, Timo 2011. Sastamala-Huittinen vesihuoltolinjan muinaisjäännettösinventointi 2011. Mikroliitti Oy
- Pukkila, Jouko 2016. Arkeologisen kulttuuriperinnön potentiaalin arviointi Pirkanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2040 tuulivoima-alueilla. Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy
https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/sites/default/files/Arkeologinen_kulttuuriperint%C3%B6_tuulivoima-alueilla_23052016_ISBN.pdf
- Salmo, Helmer 1955. Muinaislinna Kiikan pitäjän Teukkulan kylässä; Tarkastus; 1955.
- Salo, Unto 1950. Kiikka inventointi. Muinaistieteellinen toimikunta.

Kartat:

Kansallisarkisto:

- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto:
 - o 2112 06 Ia.* -/- -_1 Kiikka (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 21.3.2024. (v. 1844)
 - o 2112 06 Ia.* -/- - Huittinen (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 21.3.2024. (v. 1895)
 - o 2121 04 Ia.* -/- - Kiikka (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 5.7.2024. (v. 1846)
 - o 2121 01 Ia.* -/- -_1 Kiikka (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 5.7.2024. (v. 1846)
 - o 2121 02 Ia.* -/- - Kiikka (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 5.7.2024. 1846
 - o 2112 09 Ia.* -/- - Kiikka (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 18.7.2024. 1846
- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ib.* Senaatin kartasto. XVII-XVIII 18-19 [Suodenniemi] (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 22.3.2024. (v. 1907)
- Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. MHA U Uudistuskartat ja -asiakirjat. A TURUN JA PORIN LÄÄNI:
 - o Kiikka. A36:15/1-13 Nevo; Isojaon kartta Vähähaaran jakokunnasta eli Nevon ja Vehkakorven kylistä sekä isojaonkartta ja asiakirjat Talan ja Raukon yksinäistaloista ja kartta osasta Tormilan kylän tiluksia (1779-1783). Tiedosto 4. Kansallisarkisto. Viitattu 5.7.2024.

- Kiikka. A36:1/1-10c Haapaniemi; Isojako Isohaaran jakokunnassa, johon kuuluu Haapaniemi, Kinnarlan ja Vakkalan kylät (1778-1795). Tiedosto 5. Kansallisarkisto. Viitattu 5.7.2024.
- Keikyä. A32:3/1-33 Hellilä; [Hällilän, Kanalan, Kiviniemen, Ojanperän, Peevolan, Potilan ja Äetsän kylät tässä kunnassa, sekä Raskalan ja Sarvalan kylät Huittisten kunnassa; isojaonkartta ja jakokirja (Keikyän jakokirja)] (1776-1776). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 5.7.2024.
- Tyrvää. A106:12/1-81 Ketola; Isojako Jokisivun jakokunnassa (kumottu vuonna 1807) (1774-1796). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 4.7.2024.

Maanmittauslaitos:

- Erillinen toimituskartta, karttaosa I 1, isojaon täydentäminen, tilusjärjestely, Jokisivun jakokunta (SKAALATTU), v. 1904-1910.

Vanhat painetut kartat- latauspalvelu:

- 2112 06 Keikyä v. 1961
- 2112 09 Houhajärvi v. 1961
- 2121 04 Kiikka v. 1961
- 2121 01 Kauvatsa v. 1961
- 2121 02 1961

Jyväskylän yliopiston digitaalinen julkaisuarkisto

- Kalmbergin kartasto R III : List 9, v. 1855. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2007813>